

Z delom in pesmijo bomo proslavili velike dni

Zopet so pred nami pomembni dnevi in obletnice, ki se jih vsako leto spominjamo in jih svečano proslavljamo, saj predstavljajo važne prelomnice, ki so preusmerile naš zgodovinski razvoj.

Spomnili se bomo in proslavili 27. april — ustanovitveni dan Osvobodilne fronte slovenskega naroda, ki ga praznujemo v spomin na začetek organiziranega boja proti okupatorju. Praznovali ga bomo v znamenju uspehov, ki so uresničitev in rezultat tega boja tako pri graditvi in utrjevanju naših samoupravnih odnosov kakor pri krepitvi naše materialne moči, a s tem tudi krepitvi materialne moči vsejugoslovanske skupnosti.

Osvobodilna fronta slovenskega naroda je prvič v zgodovini združila vse napredne sile našega naroda in ga pod vodstvom komunistične partije povedla v boj za njegovo osvoboditev in boj za pravičnejšo, a socialistično družbeno ureditev. Kot nasledniki in dediči tega velikega boja bomo ta svetli trenutek v zgodovini slovenskega naroda proslavili tako, da se bomo še močnejše združili v naslednici Osvobodilne fronte, veliki povezovalni sili delovnih ljudi in občanov — v Socialistični zvezi delovnega ljudstva. Z aktivnim sodelovanjem bomo še hitreje uresničevali načela naše samoupravne socialistične skupnosti ter z zavzetim ustvarjalnim delom zagotavljali njen razvoj.

Zvesti svojim internacionalnim tradicijam bomo z vsemi delovnimi ljudmi sveta praznovali praznik dela — 1. maj. Praznovali ga bomo v znamenju uspehov in nalog, ki so pred nami, z zavestjo, da naši uspehi kažejo pot milijonom delovnih ljudi sveta, ki se še borijo za svoje pravice.

In ne nazadnje: pred nami je tudi 9. maj — dan osvoboditve. To je dan, ko smo svobodni začeli uresničevati ideale, zaradi katerih je žrtvovalo svoja življenja na tisoče in milijone najboljših hčera in sinov jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Ob praznovanju se ne bomo spominjali samo svetlih trenutkov teh velikih dni, ampak tudi žrtev, bojev, krvi, trpljenja in solza, potrebnih za njihovo uresničitev. Potrebni tudi zato, da bomo lažje izpolnjevali naše sedanje, današnje in jutrišnje naloge, ki prav tako zahtevajo napore in odrekanje.

Trdno, delovno, pa z nasmehom in s soncem v očeh in z rdečim nageljnom v gumbnici bomo ustvarjali za našimi stroji, stopali po naših poljih in ulicah — z zavestjo, da s svojim delom gradimo in krepimo našo socialistično skupnost, s tem pa gradimo tudi naš še lepši jutrišnji dan.

MARJAN MOŠKRIČ

V tej številki berite:

- 3. str.: Kritična in realna ocena poslovanja TOZD GE Koper**
- 5. str.: Pomanjkanje gradbenega materiala zavira gradnjo**
- 14. str.: Ob rob socialnemu delu**

Gradis gostitelj 13. srečanja mladine bivših vojno gradbenih podjetij Jugoslavije

Konec marca je bil v Beogradu razširjeni sestanek koordinacijskega odbora bivših vojno gradbenih podjetij (BVGP), na katerem so sodelovali tudi predstavniki vodstev delovnih organizacij in predstavniki drugih družbeno političnih organi-

zacij. Obravnavani sta bili predvsem dve vprašanji: dogovor o organizatorju letošnjega »Susreta mladosti« in možnosti razširitve sodelovanja BVGP tudi na druga področja.

Potrebno je poudariti, da ima sodelovanje mladine BVGP že dolgo-

letno tradicijo. Žal nimamo podatkov, kakšno je bilo preteklo sodelovanje Gradisa na srečanjih BVGP, vemo za zadnji dve leti, ko so se naši mladinci udeležili srečanj BVGP v Sarajevu in Splitu. Vendar z organizacijo in vsebino teh srečanj naši mladinci niso bili zadovoljni. To je bil tudi razlog, da smo začeli razmišljati, ali naj se v bodoče še udeležujemo teh srečanj. Neprijetnost pa je, da smo o tem razmišljali vselej takrat, ko bi morali nastopiti kot gostitelj oziroma kot organizator srečanja.

Ko je bil februarja letos sestanek koordinacijskega odbora BVGP v Splitu, sta se naša delegata znašla v neprijetnem položaju, ker glede na naša stališča nista mogla potrditi, da bo Gradis organizator letošnjega srečanja BVGP. Zaključke s tega sestanka, ki so bili potrjeni na sestanku v Beogradu, tudi objavljamo.

V Gradisu smo v času do sestanka v Beogradu temeljito pretehtali celotno zadevo in se odločili, da prevzamemo organizacijo letošnjega srečanja. S takšno odločitvijo smo v veliki meri olajšali delo na sestanku v Beogradu. Menimo pa, da lahko ob organizaciji srečanja uveljavimo tudi nekatere svoje poglede na vsebino teh srečanj in vztrajati bomo morali, da se takšne usmeritve ohranijo tudi v bodoče. Glede na to, da smo sprejeli organizacijo letošnjega srečanja je bil za predsedujo-

čega v koordinacijskem odboru BVGP izvoljen naš delegat Zoret Stanko, ki bo v naslednjem enoletnem mandatu vodil delo koordinacijskega odbora.

Kar se tiče razširitve sodelovanja delovnih organizacij v okviru skupine BVGP, je bilo na sestanku naznanjenih veliko možnosti. Od sodelovanja sindikalnih organizacij do stikov na strokovnem in poslovnem področju.

Vse to pa je potrebno še dodelati in upamo, da bo že v okviru letošnjega srečanja prišlo do konkretnih razgovorov med predstavniki sindikata in poslovnimi delavci 10 delovnih organizacij in skupini BVGP.

O srečanju BVGP — »susretu mladosti«, katerega organizator je letos Gradis, še to. Na srečanju se odvijajo naslednje aktivnosti: tematska konferenca, kviz znanja in športna srečanja. Za organizacijo vseh teh aktivnosti imamo na voljo zelo kratek čas, saj bo srečanje od 22. do 24. maja 1981. Za to je koordinacijski svet ZSMS Gradisa že imenoval organizacijski odbor in zadalžil člane za posamezna področja. Roki so kratki, vendar uspeli bomo. Organizacijsko tako, kot od nas pričakujejo, vsebinsko pa, kot menimo v Gradisu, da bi moralo biti.

Podrobneje o samem srečanju BVGP 1981 pa bo Gradisov vestnik še pisal.

MASTEN VALTER

Tovariš Dušan Rebolj predaval na seminarju za informiranje

Na seminarju, ki je potekal v Gradisovem počitniškem domu na Pohorju je uvodne besede glede poteka seminarja podal tov. Lojze Cepuš, nato pa nam je tov. Dušan Rebolj podrobneje pojasnil kaj je informiranje in kakšne naj bodo informacije.

Uvodoma je pojasnil pomen informiranja v združenem delu in procesu samoupravnega odločanja, zatem kakšna naj bo informacija, da jo bo delavec razumel in jo tudi prebral. Informacija mora biti resnična, popolna, celovita, točna, pravočasna in razumljiva. Taka informacija mora dati odgovor na šest osnovnih vprašanj (kaj, kdo, zakaj, komu, kje, kako, kdaj) kajti le v tem primeru novinarski prispevek v celoti informira bralce.

Tov. Rebolj nam je pojasnil tudi pomen komuniciranja in podal shemo iz katere so razvidne vloge in komunikacijski odnosi demokratičnega odločanja. Povedal je tudi, da so sredstva javnega obveščanja sestavni del političnega sistema socialističnega samoupravljanja, da tisk mora biti popolnoma svoboden, ter kot tak mora delovati samostojno, ker za samoupravljanje se ne more

boriti nekdo, ki ni v samoupravnem smislu svoboden. Delovnemu človeku lahko nudi tako celovito in resnično informacijo samo novinarstvo, ki je sestavni del samoupravnega političnega sistema.

Podal je analizo načina obveščanja z raznih sej in pri tem poudaril, da je poročanje z le-teh dostokrat napačno, ker največ prostora in predstavitev ne dobi tisti, ki je največ naredil in je bil najaktivnejši, temveč najpogosteje tisti, ki imajo najvišje mesto.

Nekaj več je povedal tudi o načinu vodenja sestanka. Na le-teh naj bi usklajevali poglede, mnenja in stališča, vendar na današnjih sestankih porabimo največ časa za informiranje, in razlago že objavljenega materiala, to pa ni dobro, kajti sestanek bi moral biti čim učinkovitejši in kreativnejši.

Delegat, ki se sestanka udeleži, mora pred tem materiale dobro preštudirati in tako pripravljen tvorno sodelovati v diskusiji. Iz prakse pa vemo, da se pri nas na sestankih največkrat informiramo in tako izgublamo dragoceni čas. Tudi na tem področju bomo morali narediti nekaj korenitih sprememb.

Naš dolgoletni predavatelj na seminarjih za informiranje, tov. Dušan Rebolj v razgovoru z glavnim urednikom Lojzetom Cepušem

Izobraževanje zaposlenih v LR Kitajski

Med reformnimi cilji je tudi boljša povezava znanosti s prakso, h kateri naj pripomore hitrejšo povečanje števila visoko strokovnih delavcev. Visoko razvita znanost in zahteve gospodarskega razvoja potrebujejo vedno več ljudi z visoko izobrazbo. Temu namenja posebno pozornost tudi sedanja reforma na Kitajskem.

Posebno skrbno razvijamo na Kitajskem izobraževanje ob delu. V zadnjih letih so se čedalje bolj uveljavile na tem področju večerne univerze pri tovarnah. Predavanja potekajo s pomočjo televizije. Tako univerzo sta leta 1979 ustanovili najprej ministrstvo za prosveto in radio televizija v Pekingu, da bi omogočili učenje ob delu čim širšemu krogu delavcev. Zdaj ima že skoraj vsaka pokrajina univerzo, kjer potekajo predavanja po televiziji. Skoraj vsako veliko podjetje ima svojo večerno univerzo ali strokovno šolo. Vsak delavec ima pravico, da se v skladu s svojo strokovnostjo vključi v večerno univerzo ali strokovno šolo.

Izobraževanje na teh univerzah traja dve do tri leta. Po končanem študiju prejmejo udeleženci ustrezno diplomu in delajo kot znanstveniki, inženirji, ekonomisti ali drugi strokovnjaki.

V Harbinu je na taki univerzi samo leta 1977 diplomiralo 132 delavcev — študentov. Šolanje ob delu se je uveljavilo kot pot do višje izobrazbene ravni, odprta vsakemu delavcu, izobraževanje zaposlenih pa postaja vse bolj pomemben dejavnik gospodarskega, kulturnega in splošnega družbenega razvoja LR Kitajske.

ČENG JU JING

Kritična in realna ocena poslovanja TOZD GE Koper

KONFERENCA DRUŽBENOPOLITIČNIH DELAVCEV GRADISA V KOPRU • GRADNJA NA KLJUČ PRINESLA IZGUBO • KRITIČNA JASNA IN REALNA OCENA VZROKOV ZA NASTALO IZGUBO • DELAVSKI SVET UVEDEL SANACIJSKI POSTOPEK • STROKOVNA POMOČ IN SOLIDARNOST POTREBNA

Prvič v zgodovini Gradisa je ena izmed temeljnih organizacij združenega dela zaključila poslovno leto z 123,7 milijonsko izgubo. Nastal je zelo resen problem pri poslovanju ene izmed najbolj specializiranih enot v Gradisu, kar v končni fazi enot v Gradisu, kar v končni fazi vpliva tudi na rezultate poslovanja celotnega podjetja.

Pojasnilo za tolikšno izgubo so na nedavnem sestanku sekretarjev ZK, predsednikov OO sindikata in Predsedstva Konference OO sindikata v Kopru, zahtevali družbeno politični delavci Gradisa. Ustvarjalno in kritično so spregovorili o nastalih vzrokih, o odnosih z investitorji, zlasti o izgubi pri izvedbi objekta obale za sipke tovore v luki Koper. Kritično ocenili nerazumevanje investitorja od izvajalca gradbenih del, lastne pomanjkljivosti, nepravočasno obveščanje, oziroma ne sprotno reševanje nastale situacije.

Direktor TOZD Franc inž. Plazar je uvodoma opisal gospodarsko situacijo, nanizal vzroke nastale izgube ter poročal o ukrepih, ki so jih delegati DS v Kopru že sprejeli.

Gradis izvaja objekte v Luki Koper že od njenega nastanka ali dobrih 20 let. Značilnost teh objektov je, da gre za zelo zahtevne inženirske objekte zlasti glede specifičnosti temeljenja tal. Gradis TOZD Koper se je že specializiral za gradnjo luških objektov, nabavil posebno mehanizacijo in opremo (plovne objekte, zabijala, potapljaška oprema itd.), usposobil nove

strokovne kadre ter vključil v razvojni program Gradisa nadaljno usposabljanje kadrov in razvijanje tehnološke opreme za izgradnjo luk. V tem času je zgradil skoraj vse objekte v Luki Koper vključno s sporno obalo za sipke tovore. Pogodba za sipke tovore je bila sklenjena za fiksno ceno gradnje v znesku 139 milijonov dinarjev, končna vrednost gradnje pa je znašala 251 milijonov dinarjev.

Opravljeno pa je bilo tehniško zelo zahtevno delo. V morje so morali zabiti 320 pilotov, dolgih po 40 metrov s premerom 81 centimetrov. Najbolj pa nas je »tepo« pomanjkanje pločevine, rok in gradnja na ključ. Kljub problemom pa je bila gradnja objekta v izmeri 78000 kv. m kvalitetno predana investitorju.

Potek gradnje tega objekta so naši delavci videli pri predvajanju filma ob 35 letnici Gradisa.

LADJO, KI JE NASEDLA, JE TREBA REŠITI

Direktor APS Stane Uhan, predsednik komisije za odpravo motenj v poslovanju TOZD Koper je podal poročilo o delu komisije in ukrepih, ki jih bo potrebno takoj realizirati. Vzrokov za nastalo situacijo je več v glavnem pa nerazumevanje, oziroma nepokrivanje razlik v ceni, pa tudi gradnja na ključ in rok gradnje. (projekt je kasnil, rok pa je ostal nespremenjen). Projekt je baziral na rezultatih poskusnega pilota in na

tehnologiji montaže gornje teške konstrukcije na pilotih. Ta rešitev je zahtevala izredno veliko teške opreme, ki jo Gradis ni imel v celoti, pa se je ugotovilo, da potrebujemo še težjo opremo, ki jo je bilo potrebno dodatno uvoziti. To pa je vplivalo na gradnjo (čakanje in druga oprema) nastale so težave v organizaciji, ker nismo imeli zadostnih izkušenj, vključno s strokovnjaki Gradisa in zunanjih vrst (Gradbena fakulteta, geološki zavod itd.) Tehnološki kader je absolutno ekonomsko premalo usposobljen. Ugotavlja se, da kljub določilom v naših SAS tehnični kader v operativi (iz delavnic) ne vodi zadovoljivo ali zadostno gradbeno ozioroma obračunsko dokumentacijo. Ne planira (zadostno) in ne zasleduje plana, (časovno delno, stroškovno zelo pomanjkljivo), ne normira del, prav tako preveliko število režijskih delavcev, najemanje tako imenovanih »GG grup«, naraščanje nelikvidnosti (neplačanih del in zalog materiala, prevelikega števila nadur ter nedodelanega sistema nagrajevanja). Ob zaključku je v prisposobi dejal: »Ladjo, ki je nasedla, je treba s skupnimi močmi rešiti in ne pustiti, da se potopi!«

Nato se je razvila vsebinsko bogata in kritična razprava, iz katere omenjamo le kratko vsebino posameznih razpravljalcev.

UKREPATI BI MORALI ŽE PREJ

Jože Berlinger iz Celja meni, da bi za celotno problematiko morali vedeti že davno prej in ustrezno ukrepati, ko so bile številke še majhne. Naš delavec je že na taki stopnji, da lahko pričakujemo od njega odgovore, kar pomeni, da bi morali biti tudi mi, politični delavci o tem že prej obveščeni. To stanje politično obsojamo in zahtevamo dodatna pojasnila. Med vzroki za te in podobne slabosti je verjetno tudi ta, da takšne probleme rešujemo vse preveč v upravnih strukturah. Tu bodo morale odigrati svojo vlogo tudi strokovne službe DSSS.

POŽAR JE TREBA GASITI TAKOJ!

Alojz Hraščanec iz KO Maribor je poudaril, da je požar treba gasiti takoj ko začne goreti. Zakaj se torej

sestajamo ob gašenju požara? V ospredje je treba postaviti odgovornost za nastalo situacijo. S tem pa ne mislim, da je v Kopru vse slabo, veliko je tudi dobrega. Ko smo bili na seminarju v Biogradu, so bili pokazatelji poslovanja še pozitivni. Samoupravljanje in sestanki niso izguba časa, seveda, če so vsebinski in konkretni. Nadalje meni, da bo režijski kader potrebno v vsakem primeru zmanjšati.

TEŽAVE SMO SPOSOBNI SAMI REŠEVATI

Franc Vodopivec — Ljubljana okolica: Delavci so o problemih Kopra že nekaj časa šušljali, torej le velja pravilo »kjer je dim, je tudi ogenj«? Sprašujem se, kje je bil prej sindikat, kje so bili komunisti? Res, da je tu vrsta objektivnih vzrokov za nastalo situacijo, toda podobna nasprotja in težavne situacije smo sposobni tudi sami reševati, če zanje pravočasno zvemo. Mislim, da so strokovnjaki na DSSS koprski enoti le nudili premalo pomoči. Ko si v krizi, si nemočen, kot da Gradisa ni. O tem bo potrebno še marsikaj spremeniti, zlasti pa naše medsebojne odnose. Mi ne bežimo od resnice, pa naj bo še tako kruta. Smo pripravljeni pomagati in sodelovati.

NE MOREMO SE NASLANJATI NA SILE ZUNAJ ZDRUŽENEGA DELA

Franc Čontala iz Maribora: Analizirajmo vlogo in mesto družbeno političnih organizacij Gradisa: Ne moremo se naslanjati na sile zunaj združenega dela. Resnica o stanju je vedno dobrodošla. Potrebni bodo bolj energični ukrepi, kajti za DPO se ne more nihče skriti. V Gradisu so nam potrebna enotna izhodišča. Vsi smo povezani in zadeva Kopra je zadeva vseh delavcev.

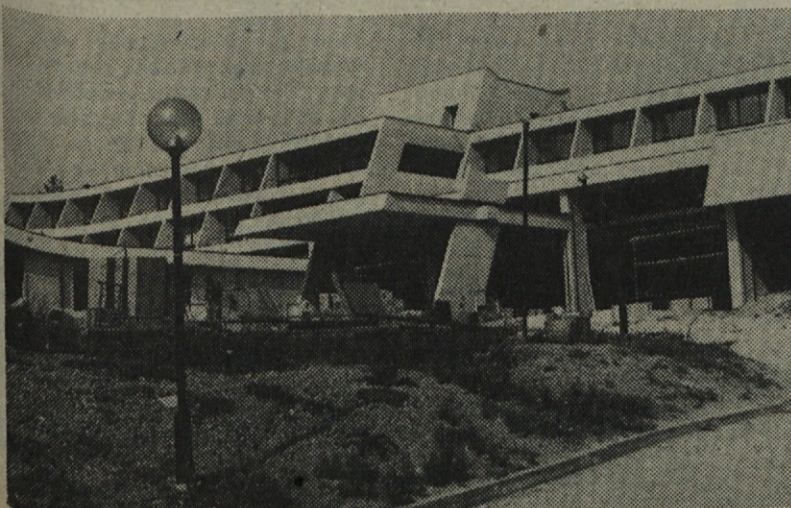
SMO KRITIČNI DO SAMEGA SEBE

Miroslav Šukovič — Koper: Imeli smo že vrsto sestankov in posvetov. Po gradbiščih smo organizirali zbornice delavcev ter jim obrazložili nastalo situacijo. Najbrž za izgubo v Luki Koper niso krivi delavci, ki so vložili vse sile, da je bil objekt kvalitetno zgrajen. Smo kritični do samega sebe. Politična klima v Kopru je dobra.

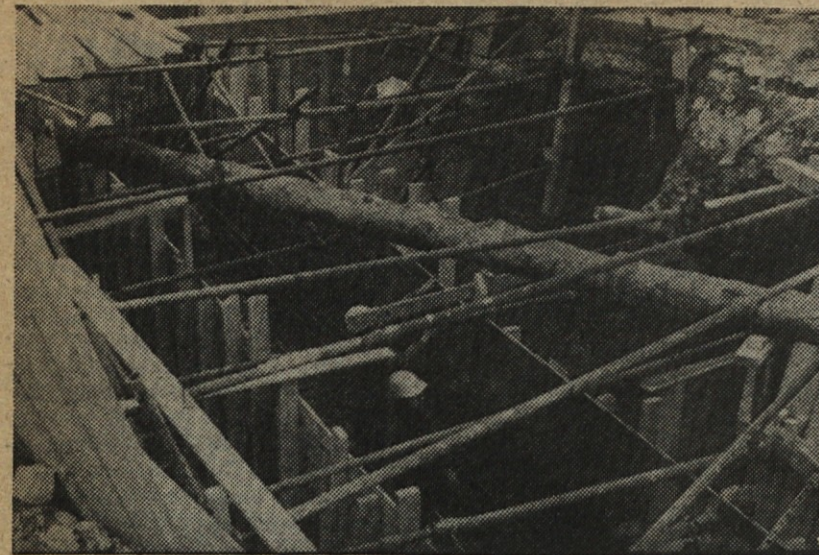
VZROKE GLOBLJE ANALIZIRATI

Lojze Cepuš, DSSS: Za Gradis je vsekakor to draga šola. Skozi svojo razpravo se kot rdeča nit prepleta potreba po dodatnem izobraževanju strokovnih kadrov, pravočasnem in

(nadaljevanje na 4. str.)

Tudi pri izgradnji hotela Svoboda v Strunjanu se je pokazala izguba

Utesnjeno gradbišče SNG Maribor

Denar za drugo fazo izgradnje SNG v Mariboru zagotovljen

Delavci Gradisa tozd GE Maribor nadaljujejo z izgradnjo SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA v Mariboru. Na gradbišču jim trenutno dela največ preglavic utesnjen prostor, saj imajo poleg same zgradbe SNG na voljo le nekaj več kot par kvadratnih metrov odlagalnega prostora.

Sedaj pa so se morali odpovedati še temu, saj so pričeli z izkopom izhodnega jaška iz zaklonišča v kletnih prostorih SNG. Na videz nezahtevno delo, pa vendar dela izvajalcem velike skrbi in previdnost pri delu zelo stara plinska, elektro in vodovodna instalacija, ter kanalizacijske cevi. Zaradi tega so bili primorani začasno zapreti del Slovenske ulice. Mariborčani so to z razumevanjem sprejeli, saj si vsi želijo, da bi Maribor dobil gledališče, kakršnega si zasluži.

F. Štromajer

(nadaljevanje s 3. str.)

Kritična in realna...

boljšem medsebojnem obveščanju ter večjem zaupanju v lastne sile. To je gotovo eno izmed sredstev za odpravljanje lastnih napak. Vsakdanjemu življenju in vplivu gospodarskih tokov na posamezne TOZD morajo bolj prisluntni tisti, ki lahko vplivajo na boljše in smelejše rešitve. Tu mislim predvsem na poslovodne organe, strokovne službe in vse DPO Gradisa. Kot na kadrovske politiko v Gradisu. Pri kadrih se vse začne in konča, le da o kadrih — ljudeh, vse premalo razpravljamo. O vzrokih in posledicah razkoraka med investitorjem in izvajalcem bi morali razpravljati že v lanskem letu, kajti za našo nedoslednost je taka izguba mnogo previsoka cena.

V vsakem primeru pa je potrebno vzroke globlje analizirati. Sprejeti program za odstranjevanje vzrokov

in solidarnostno pomagati delavcem Koprja, zlasti glede izplačevanja osebnih dohodkov (akontacije v času izvajanja sanacijskega programa). Poročilo o tem bi morala dati tudi delavska kontrola.

Delavci zahtevajo jasno sliko o položaju in stanju, v kakršnem smo. Čeprav je ekonomska situacija trenutno v Kopru slaba, je pri reševanju problemov in nadaljnjem delu in razvoju koprskih enote upoštevati dobro politično klimo, tako v TOZD kot v občinskih forumih ter veliko voljo delavcev in poslovodnih organov, da se čimprej izvlečejo iz težavne situacije.

**DOSLEDNI
NA VSEH PODROČJIH**
Rajko Zupančič, DSSS: Izguba ni nastala naenkrat, zakaj ni bilo pre-

Stališča o problematiki sanacije v TOZD GE Koper

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij Gradisa so na sestanku v Kopru, dne 11. 3. 1981 razpravljali o položaju v TOZD GE Koper potem ko je po zaključnem računu izkazana izguba, pa tudi o pogojih in vzrokih za nastalo izgubo. Prikazani so bili subjektivni pa tudi objektivni vzroki izgube, ki je nastala predvsem na dveh objektih (obala sipkih tovorov v luki Koper in hotel Svoboda). V razpravi je bila najmočneje poudarjena odgovornost za nastalo situacijo, kar mora tudi v programu sanacije in nadaljnjih ukrepov biti ustrezno opredeljeno.

V razpravi so se izoblikovala stališča, ki so bila dokončno formulirana in kot predlog sprejeta na seji Predsedstva konference OOOZS dne 12. 3. 1981.

1. Družbeno politične organizacije Gradisa soglašajo, da je pri razreševanju situacije v Tozd GE Koper potrebna enotna družbeno politična aktivnost v vseh tozd v sestavi GIP Gradisa in je v tem smislu potrebno to problematiko tudi enotno razlagati in pojasnjevati, kot nam je bila prikazana na sestanku v Kopru.

2. Poudarjamo, da je potrebno program sanacije sprejeti v čim krajšem roku, istočasno pa pripraviti tudi Samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih v sanaciji.

Na podlagi sanacijskega programa, ki ga je dolžna sprejeti Tozd GE Koper, bodo tozd v GIP Gradisu prevzele obveznost sanacije in se o tem dogovorile v Samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih v sanaciji. V tej zvezi bodo družbeno po-

gleda nad obveznostjo? Gospodarska situacija v Kopru je danes prisotna v utripu celotnega Gradisa, zato moramo biti v bodoče bolj dosledni do vseh, ki s svojim vedenjem in ravnanjem, pa tudi neznanjem, povzročajo probleme, do katerih prihaja. Koprski primer se lahko danes ali jutri v tej ali oni obliki pojavi tudi v drugih TOZD. Zato je pomoč strokovnih služb tembolj potrebna.

Nato je opisan celotni postopek pri sprejetju in izvajanju sanacijskega programa.

**NALOŽILI SMO SI
TEŽKO BREME**
Anton Franderajh — Koper: Izdelali smo že operativni plan našega

litične organizacije razpravljale na podobnem sestanku, kot je bil 11. 3. 1981 v Kopru.

3. Najostreje zahtevamo, da je potrebno ugotoviti odgovornost posameznikov, ki bi bili morali odgovorni za nastalo izgubo. Temu bodo družbeno politične organizacije v Gradisu posvečale posebno pozornost in sicer, da bo stopnja odgovornosti objektivno ocenjena in temu primerno tudi sankcionirana.

V komisijo za pripravo predloga sanacijskega programa (vsebuje tudi oceno odgovornosti) je treba imenovati osebe, ki niso bile udeležene v procesih nastajanja izgube.

4. Družbeno politične organizacije se zavzemamo za takšne višine osebnih dohodkov delavcev v Tozd GE Koper, da ne bi bil preveč ogrožen standard delavcev. Osebnih dohodki naj bi v času do sanacije oz. do sprejema Samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih v sanaciji bili v višini kot to določa zakon.

5. Ugotavljamo, da je delni vzrok nastale situacije v Tozd GE Koper tudi slaba in nepopolna obveščena delavcev zlasti, ko so obravnavali periodične obračune.

6. Glede na ugotovljene rezultate po zaključnih računih je potrebno takoj obvestiti družbeno politične organizacije in organe samoupravne delavske kontrole v tozd, ki niso dosegli vseh predvidevanj in proporcev delitve, ki so jih predvidevali po gospodarskih načrtih.

7. Predlog stališč se pošlje vsem družbeno političnim organizacijam in delavskim svetom tozd.

bodočega dela, vendar smo za izvedbo vsega prešibki, zato nam je pripravljeno vseh subjektivnih sil ZK na čelu še kako dobrodošla. O problemih naše TOZD so seznanjeni občinski forumi in vse DPO v Kopru. Na naša ramena je danes naloženo veliko breme, ki ga bomo lahko le skupno nosili.

V nadaljevanju so razpravi še sodelovali: Alojz Zorec, Brane Strekelj, Milan Benčič, Stane Uhan, Ela Zdovc, Alojz Remec, Valter Masten, Kristina Nose in Ramiz Đafič.

Ob zaključku so bila sprejeta stališča o problematiki razvoja v TOZD GE Koper, ki jih v celoti objavljamo.

LOJZE CEPUŠ

Stanovanjska soseska S-31 v Mariboru

Pomanjkanje gradbenega materiala zavira gradnjo

Še pred kratkim sem šel mimo gradbišča, kjer so delavci Gradisa TOZD GE Maribor pričeli z gradnjo nove stanovanjske soseske, pa se ni videlo še skoraj ničesar. Danes pa je na gradbišču živahno in bodoči obrisi stanovanjskega bloka že dobivajo svojo podobo.

Dan je bil lep, ko sem obiskal gradbišče in to se je odražalo tudi na obrazih delavcev. Bili so veseli. Od vsega začetka gradnje, to je od sredine lanskega oktobra jih je spremljalo izredno slabo vreme ter ostra in dolga zima. Sedaj morajo nadoknadi zamujeno, kajti roki so kratki in treba je pohiteti.

V najbolj neugodnih vremenskih pogojih so morali opraviti sanacijo terena. Zamenjali so čez tisoč kuhičnih metrov zemlje.

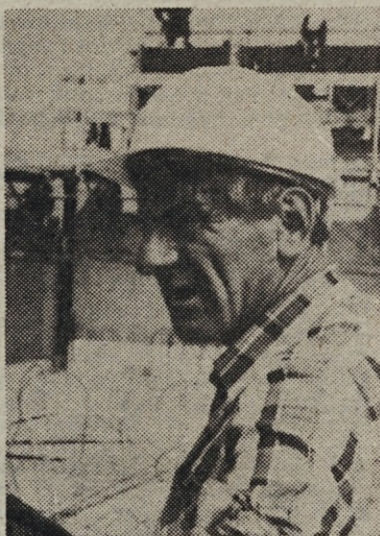
V delovodski pisarni sem srečal tov. **Janeza Ferlinca**, ki kot glavni delovodja bdi nad gradnjo. Zamišljeno je bil sklonjen nad načrti ter vrisoval neke mere. Čeprav sem imel pripravljena vprašanja mi je pri vstopu v pisarno kar samo všlo standardno vprašanje: »Pozdravljeni, kako gre?« Zamahnil je z roko, pa sem ga takoj razumel. Ni zadovoljen. Čeprav ga poznam že nekaj časa vem, da tudi ko gre na gradbišču dobro si on želi, da bi šlo še bolje. Tokrat je bil odločnejši.

»Poglej, namesto da bi bil pri delavcih na zgradbi vrisujem mere v načrte, ker enostavno manjkajo. Brez teh mer pa ne moremo delati. Pa te spremembe v načrtu. Dobiš

spremembo, ki pa tudi ne drži več. Da ne govorim o pomanjkanju gradbenega materiala. Poglej, v to tanko steno moramo nametati enkrat več armature kot je po načrtu, ker ni tako debele armature nikjer dobiti,« je pojasnil svoje nezadovoljstvo tovariš Ferlinec.

Med pogovorom sta se nama pridružila še tov. Cestar, ki pomaga sektornemu vodji tov. Šafariču, ter delovodja Ivan Rihar. Skupaj smo odšli na stavbo v kateri bo 108 večjih ali manjših stanovanj. Med potjo izvem, da je trenutno največji problem pomanjkanje delavcev, predvsem tesarjev in železokrivcev.

Zgradba, ki je v obliki črke L bi

Franc Lašič — skupinovodja železokrivcev

naj bila končana do konca leta, druga, ki ima skoraj prav toliko stanovanj pa konec prihodnjega leta. Seveda si v naši gradbeni enoti želimo, da bi Gradis dobil tudi še ostala dva stanovanjska bloka, ki bi naj stala v bližini, saj so si uredili dostojne gradbiščne prostore (pisarne, jedilnico, sanitarne prostore itd.) Vse to je povezano z velikimi stroški, zato je res nesmiselno, da bi negdo tretji vse to znova postavljali.

Na prvi plošči železokrivci spretno vežejo armaturo, zdijo se mi kot kakšni pajki, ki pletejo svojo mrežo.

Med njimi je tudi tov. Franc Lašič visokokvalificiran železokrivcev, ki

Janez Ferlinec — glavni delovodja

se mu že na obrazu pozna da je ob enem skupinovodja. Z enim očesom budno spremlja delo svojih tovarišev, ki jim sicer zaupa, pa vendar. Ko je armatura enkrat zalita z betonom je lahko vsaka napaka usodna.

Opažujejo z NOE opaži, pravijo pa, da bi morali počasi razmišljati o sodobnejših opažih, če hočemo slediti stanovanjski gradnji.

Okroženi z nizkimi stanovanjskimi hišami gradisovci hitijo, da bi do roka spravili pod streho stanovanjski blok, ki ne bo imel več kot štiri nadstropja. Tako se bodo vse štiri zgradbe, ko bodo končane lepo vklopile v novo okolje. Gradisovi delavci pa bodo odšli na nova gradbišča, tja kjer potrebujejo njihove pridne roke.

Novice iz mariborske gradbene enote

Gradisovci ponovno v Sladkem vrhu. Delavci GRADBENE ENOTE Maribor so ponovno pričeli z gradnjo v tem kraju. Pred leti so tukaj izgradili vrsto objektov od tovarniških hal do stanovanjske izgradnje. Sedaj gradijo stanovanjski blok z devetindesetimi stanovanji. Vrednost gradbenih in instalaterskih del znaša okrog petdeset milijonov dinarjev.

Te dni je živahno tudi na gradbišču bodočega gradbišča GRADBENI FINALIST, kjer bodo delavci GE pričeli z izgradnjo nove industrijske hale, skladišča, ter drugih spremljajočih objektov skupne površine 26.000 kvadratnih metrov. Vrednost celotne gradnje je približno 76 milijonov dinarjev.

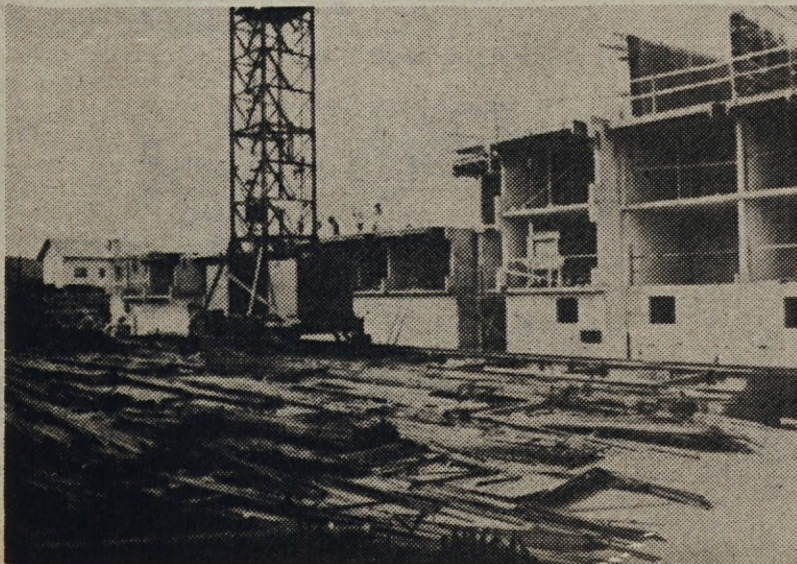
V GRADBENI ENOTI tečejo živahne razprave PREDLOGA SPREMEMB IN DOPOLNITEV PRAVILNIKA O OSNOVAH IN MERILIH ZA RAZPOREJANJE ČISTEGA DOHODKA IN DELITEV SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE. Predlog je v javni razpravi, svoje mnenje pa je podal tudi sindikat, ki je skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami v TOZD dobera proučil predlog.

Investitor DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR se je odločil za gradnjo novega sodobnejšega centra za območno vodenje. Delavci GE Maribor so že pričeli z deli na gradbišču. Vrednost prve faze, ki bi naj bila končana do leta 1981 znaša 45 milijonov dinarjev. Blaž Mlinarič, gr. tehnik, ki je pred tem uspešno vodil dela na adaptaciji restavracije Šibenik, meni da bodo tudi tokrat dela končana v zadovoljstvo investitorja.

23. marca je bil v TOZD Gradbena enota Maribor referendum za sprejem predloga SAMOUPRAVNEGA SPORA ZUMA O PRAVICAH IN DOLŽNOSTIH DELAVCEV V DE V TUJINI (POSEBNI DEL) — DE FRANKFURT V ZRN.

Od 805 delavcev je glasovalo ZA 700 delavcev kar predstavlja večino, PROTI predlogu pa je glasovalo 84 delavcev. Neveljavnih je bilo 21 glasov.

Franjo Štromajer

Gradnja nove stanovanjske soseske S-31 v Mariboru.

FRANJO ŠTROMAJER

Drobne vesti

Koper: Nedavno so pooblašeni predstavniki SGP Stavbenik, SGP Gorica — TOZD Koper, GIP Gradis — TOZD Koper, SGP Primorje — TOZD Koper in VGP Hidro, podpisali sporazum o usklajenih temeljnih srednjeročnega razvoja gradbene cone v Kopru ter se dogovorili o skupni gradnji obratov gradbene dejavnosti. (centralna betonarna, železokrivnica, obrat betonskih izdelkov, obrate za vzdrževanje in centralno skladišče). Govora je bilo tudi o pristopu k ustreznim skupnim vlaganjem v razvojno raziskovalno delo na področju uvedbe novih tehnologij v gradbeništvu koperske regije.

Ljubljana: V okviru KSS je bila podpisana pogodba in terminski plan o natisu (tiskanju) in opremi gradisovega vestnika. S terminskim planom so se pogodbeni stranke sporazumno dogovorile glede oddajanja gradiva (člankov) v tiskarno, kar pomeni, da mora biti komplet material za vsako številko Gradisovega vestnika, vsak mesec do 6. v mesecu v tiskarni. V primeru, da Gradis ne bi spoštoval ta rok, tiskarna ne prevzema odgovornosti za tisk, Gradis pa je dolžan povrniti vso škodo, ki jo bosta utrpeli tiskarna in expeditor vsled izpada v proizvodnji.

Ljubljana: V drugi polovici leta 1980 je večina TOZD prekinila odnose s privatniki. Kljub temu so bili glede na obseg del privatniki najbolj angažirani v Kopru, sledijo Gradnje Ptuj, LIO Škofja Loka, Ljubljana okolica in Celje.

Ljubljana: Za delegata v Zbor združenja bank Slovenije je bila imenovana tov. Angela Kavčič, dipl. oec. za namestnika pa tov. Anka Grandič, dipl. oec.

Ljubljana: Za sodelovanje na III. kulturnem srečanju gradbenih delavcev Slovenije v Novem mestu so prijavi svoja dela in eksponate: Ludvik Šnajder in Franjo Štromajer — foto izdelke, Marjan Madjan, Vlado Djuranič, Milenko Nikič, Ivica Miškovič, Dušan Gudlin, Milan Macanovič, Stepan Topolko, Milan Jovanovič in Vitomir Đuričič pa literarne prispevke.

Maribor: Analize kažejo, da je v KO Maribor najbolj razvita športno rekreativna dejavnost. Aktivno delujejo strelska, namiznoteniška, kegljaška, odbojarska, šahovska, nogometna, balinarska in smučarska sekcija.

Predstavitev doma Otona Župančiča

V krajši obliki bom skušal predstaviti bogato zgodovino doma »Oton Župančič« in dejavnosti gradisovih učencev v njem.

Gradis je leta 1978 odkupil od Skupščine mesta Ljubljane omenjeni dom za nastanitev svojih učencev v času šolanja. Dom leži v spodnji Šiški v Žibertovi ulici 27. Obsega dva objekta, ulično in dvoriščno zgradbo. Zgrajen je bil leta 1908. Ljubljansko učiteljsko društvo je to stavbo bivše schulvereinske šole kupilo leta 1935 in jo preimenovalo v Učiteljski dom.

V Učiteljskem domu je pred drugo svetovno vojno živela izredno napredna, razgledana in komunistično usmerjena mladina saj je v njem deloval eden izmed najmočnejših aktivov SKOJ-a na Ljubljanskem področju. Življenje in delo teh mladincev SKOJevcev je lepo opisano v drugi izdaji knjige »Mladost v boju«, Vladimirja Kavčiča. Pred domom je postavljen spomenik 39 padlim mladincem iz tega doma. Skupno je v partizane odšlo iz doma 93 mladincev.

Po vojni je v Učiteljskem domu bila glasbena šola. Leta 1952 pa se je preimenoval v Dijaški dom »Oton Župančič«.

Ob prevzemu 1978 leta, dom ni bil zaradi dotrajanosti primeren za bivanje učencev. Šele po obsežnejši adaptaciji smo ulično zgradbo sposobili za nastanitev učencev. Dvoriščna zgradba pa je zaradi svoje nefunkcionalnosti predvidena za rušenje.

Mladinska organizacija in vodstvo doma je takoj navezalo stike z vodstvom kluba za ohranjanje partizanskih izročil Kosmač-Klemenc. Dogovorili smo se za sodelovanje in konkretne akcije. Tako so postala predavanja in razgovori s preživeli borci trajna oblika sodelovanja. Učenci doma so prevzeli skrb za negovanje spomenika padlim pred domom. Udeležili so se tudi dveh delovnih akcij v Pacugu, kjer so urejali počitniški dom kluba »Kosmač-Klemenc«. Uspešno sodelovanje učencev doma »Oton Župančič« in kluba »Kosmač-Klemenc« je opisano tudi v drugi izdaji knjige Mladost v boju.

Dobro se razvija tudi sodelovanje med učenci doma in krajevno skupnostjo Milan Majcen. Učenci so se vključili v vse njihove akcije, zlasti so se izkazali v akciji NNNP. Velik odmev pa je doživela samostojna akcija učencev v januarju pod nazivom »Teden pomoči starejšim občanom«. Učenci so nudili pomoč pri spravljanju premoga, kidanju snega, cepljenju drv itd...

Znotraj doma aktivno sodelujeta mladinska organizacija in domska skupnost učencev. V okviru njenih komisij pa so se razvile naslednje interesne dejavnosti: marksistični krožek, foto in filmski krožek, radio-amaterski krožek, strelstvo, taborniški odred, namizni tenis, nogomet, plavanje, odbojka, dramski krožek, počitniška zveza. Zlasti aktivni so učenci na športnem področju, kjer so tudi v občinskem merilu dosegli nekaj uspešnih rezultatov.

Zunaj doma učenci obiskujejo karate tečaje, plesne vaje, politično šolo in druge kulturne prireditve. Pri predavanjih za učence pa se poslužujemo tudi zunanjih strokovnih sodelavcev.

Pedagoški delavci doma si prizadevamo, da bi s procesom vsestranskega oblikovanja mlade osebnosti in sočasno pomočjo družinske in šolske vzgoje, s pomočjo Centra za izobraževanje in zunanjih strokovnih institucij postopoma uresničevali

smotre in naloge domske vzgoje in tako pripravili učence za uspešno vključitev v našo samoupravno socialistično družbo s pravilnim odnosom do dela kot vira moralnih vrednot.

Žal pedagoški delavci ugotavljamo, da naše delo v okviru Gradisa še ni dovolj vrednoteno niti ni o njem prave predstave. Čeprav smo mi tisti, ki učencem delno nadomestujemo starše, rešujemo njihove vsemogoče težave in situacije ne glede na čas in naše razpoloženje, skratka smo »deklace za vse«, z veliko mero odgovornosti podjetju in širši družbeni skupnosti pa nekateri še zmeraj vidijo našo vlogo le v obliki »žandarja«.

Spoznanje, da vzgojenost, izobrazba in pravilna naravnost osebnosti do družbe, prinašajo osebno zadovoljstvo in blagostanje družbi še ni povsod dozorelo in je preveč kratkoročno le s ceno.

JOŽE SOVIČ

Dom Otona Župančiča je Gradis kupil leta 1978

V odmoru med učnimi urami se učenci radi pomerijo v metanju

Katere informacije delavci najbolj potrebujejo?

Na seminarju za informatorje (vodje informacijskih skupin) smo poleg ostalega analizirali potrebe po informiranju (obveščanju) delavcev ter se dogovorili za informacije o katerih bi delavci morali obvezno razpravljati, oziroma biti vsaj minimalno obveščeni.

MED OSNOVNE ZAHTEVE ZA MINIMALNO OBVEŠČENOST

1. Tedenske oziroma mesečne informacije:

- Realizirana proizvodnja (količinsko, vrednost, glede na plan)
- Aktualna pomembnejša samoupravna in družbenopolitična dejavnost (akcije, sestanki)
- Kritične točke proizvodnje (zastoji, nesreče pri delu, kršitve delovnih obveznosti)
- Dohodek na delavca
- Dohodek v primerjavi s povprečno porabljenimi sredstvi
- Čisti dohodek na delavca
- Akumulacija v primerjavi z dohodkom
- Osebni dohodek in sredstva za

skupno porabo na delavca

- Čisti osebni dohodek na delavca
- Gibanje števila zaposlenih (skupno število, glede na plan)
- Nabava delovnih sredstev (ime in količina, vrednost, zamude pri dobavi)
- Gibanje produktivnosti dela (glede na plan, vzroki za morebitno zaostajanje in ukrepi)
- Skupni materialni stroški (vrednost, glede na plan)
- Gibanje bruto in neto osebnih dohodkov (skupno, glede na plan)
- Investicijska dela (potek izvajanja, glede na plan, vzroki za morebitne zamude in ukrepi)
- Delovanje delegacij za družbenopolitično skupnost in SIS
- Zastoji v proizvodnji
- Varstvo pri delu
- Kršitve delovnih obveznosti

2. Trimesečne (četrtletne) informacije

- Sredstva za delovanje skupnih služb in pomožne dejavnosti in pri-

Martin Mlinar — podpredsednik RSZS Slovenije je predaval na seminarju za informiranje

merjava s planom

- Amortizacija (tudi glede na plan)
- Sredstva za splošno porabo (tudi glede na plan)
- Morebitne izgube (skupen znesek v primerjavi s planom in prejšnjim obdobjem, vzroki in ukrepi za odpravo)
- Rezultati gospodarjenja v enakih (sorodnih) OZD in v panogi (tudi glede na plan)
- Splošna gibanja v gospodarstvu (tudi glede na plan)
- Gospodarska gibanja na svetovnem trgu, ki zadevajo (ali še utegnejo) poslovanje OZD
- gibanje cen in življenjskih stroškov (tudi glede na plan)
- Inovacijska dejavnost
- Izvajanje družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov

3. Letne informacije

- Zaključni račun TOZD, DO (uspehi in ugotavljanje morebitne pomanjkljivosti)
- gospodarski načrt za prihodnje leto
- izvajanje GN za preteklo obdobje
- Analize in rezultati dela posameznih odborov in komisij
- Uresničevanje srednjeročnega plana razvoja

4. Občasne informacije

- Sklepanje pomembnejših poslovnih pogodb (vključno tiste, ki se nanašajo na uvoz in izvoz)
- Pobude za nove vsebine in oblike združevanja dela in sredstev
- Odločanje z osebnim izjavljanjem (referendum, zbor delovnih ljudi in drugo)
- Delovanje poslovnih organov
- Dejavnost splošne ljudske obrambe in družbene samozščite
- Morebitni pojavi nezakonitosti in nepravilnosti in njihovo odpravljanje
- Morebitne ponavljajoče se težave in ovire pri poslovanju OZD in njihovo odpravljanje
- Interesne dejavnosti delavcev v prostem času
- Gradivo za posamezne naloge bi morale pripraviti strokovne službe, razlagali pa naj bi jih kadroviki TOZD oziroma organizatorji informiranja vsake TOZD. Za pripravo objektivnih informacij in za organizacijo obveščanja so odgovorni poslovodni organi.

Neodgovornost in neosveščanje v Gradisu na področju obveščanja

Obveščanje postaja vse bolj sestavni del življenja. Posebno pomembno pa je obveščanje delavcev v delovni organizaciji. Že utečen način obveščanja na nivoju Gradisa je Gradisov vestnik ter strokovna obvestila. Oboje do nekje opravlja namembnost, vendar z določenimi pomanjkljivostmi.

Vestnik izhaja mesečno, ter le ta lahko prinaša obvestila, ko se je že nekaj zgodilo ali se dogaja oziroma še bo. Obvestila, katera imajo kratkotrajni značaj in so pomembna pa v tem sistemu obveščanja izpadajo.

Tudi strokovna obvestila ne odigrajo svoje vloge, ker pridejo v roke h gotovim strokovnim delavcem od tam pa v predal. S tem nastane vrzel, ki bi se morala izpopolniti s prenosom v živi besedi in kratkih povzetkih do zadnjega delavca na delovišču. Posredovalci teh informacij bi morali biti razni delegati, člani gotovih komisij ter tudi strokovni delavci, ki se nahajajo med skupinami. Enaka informativna zveza bi morala obstajati tudi med tozdi in DSSS, kjer je čutiti še večjo vrzel in celo odtujevanje.

Zelo pomembne informacije pa se jasno posredujejo s pomočjo tehničnih sredstev, vendar pa

je tu človek tisti, ki bo te hitre informacije posredoval na mesto kamor so namenjene. Žal dogodi se, da tu včasih človek prej odpove kot tehnična sredstva vsled malomarnosti in neodgovornosti.

Obveščanje na tozdu razen izjem v Gradisu ni zadovoljivo. Ob obilici specifičnih problemov bi obveščanje bilo lahko dokaj boljše. Poleg izvoljenih komisij za obveščanje, ki so največkrat samo registrirane na papirju je cela veriga ljudi dolžnih da sodelujejo v obveščanju. Del problema je tudi v tem, da vodstveni in strokovni delavci, ki so po naravi dela dolžni določene stvari prenesti v bazo posredno ali neposredno to ne opravijo. Njihovo informacijo podano v živi besedi ima tudi dokaj večjo težo ali vrednost. S tem načinom bi se razreševali marsikateri problemi, ki so že več časa prisotni in sčasoma postajajo akutni. Razumljivo je, da so ti ljudje obremenjeni, vendar z dobro voljo bi tudi to šlo.

Upoštevati je treba, da problem, ki je v bazi že akuten pozneje vzame mnogo več časa in še marsičesa drugega. Tisti čas, kateri bi bil uporabljen za krajši posvet oziroma informiranje, bi bil mnogo krajši kot tisti za razreševanje problema.

Posredovanje informacij s strani strokovnih služb je največkrat pre-

več učeno z uporabo raznih tehničnih in tujih izrazov. Podajanje obvestil naj bo v jeziku baze in skrajšano, vendar tako, da bo vsaj večini razumljivo.

Eden od zelo važnih elementov so povratne informacije. V bazi je postavljeno neko vprašanje na katerega se ne da takoj odgovoriti. Dolžnost tistega, ki to vprašanje prevzame je, da posredno ali neposredno pošlje odgovor oziroma informacijo. Povratne informacije pa se na tej poti izgubijo — posledica nezadovoljstva — nezaupanje.

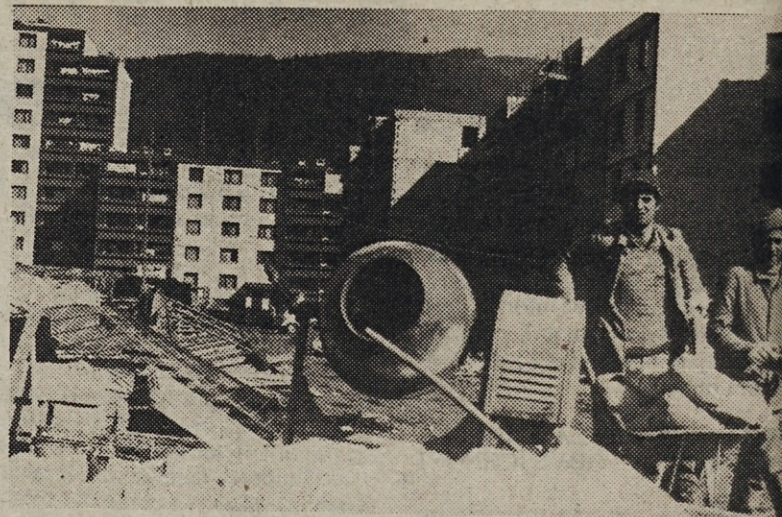
Poleg ostalega je boleča stran v bazi med delavci. Kljub dokaj skromnemu obveščanju pa se dogaja, da tudi razpoložljivih obvestil, ki so na oglasni deski v Gradisovem vestniku ne koristi. Dogaja se, da je obvestilo že nekaj časa na oglasni deski, med tem pa nekdo postavi vprašanje kaj bo z neko stvarjo, ki bi se morala urediti. Tudi naše glasilo Gradisov vestnik ponekod konča v smeteh ne da bi ga vsaj delno pregledali. Gradisov vestnik je namenjen vsem in je vsebina tudi vsaj delček za vsakega. Če za nekoga ni zanimiv, naj ga pusti vsaj na takem mestu, kjer bo dostopen še za koga, ki bi ga še enkrat pogledal, vedeti pa moramo, da je to naš skupen dinar.

LUDVIK ŠNAJDER

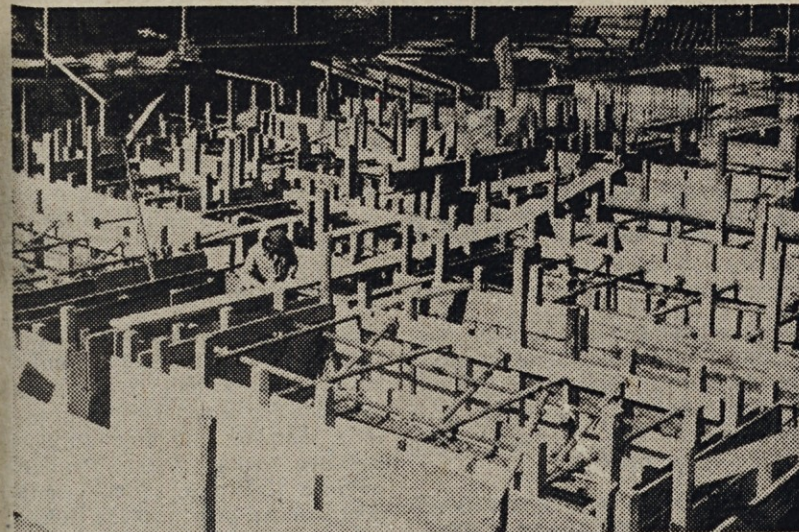
L. CEPUŠ

Pri gradnji samskega doma za železarno Ravne je bilo treba zaradi slabega terena poglobiti in utrditi temelje za žerjavno progno

Drobna mehanizacija nam je še kako potrebna pri gradbeni finalizaciji in zaključitvi stanovanjske gradnje

Ne skelet, ampak temelji samskega doma za železarno Ravne

Močvirnost in plazovit teren na cesti za Radeljski prelaz ovira posamezne cestne odseke, tako da je potrebna sanacija le-teh

Delovodja Franc Turk in VK zidar Jože Toplak nastavljata temelje za novo stolpnico na Javorniku, v kateri bo 90 stanovanj

TOZD GE Rane v letu 1981

V letu 1981 se nadaljujejo zaostreni pogoji gospodarjenja, zato tudi na Ravnah računamo še na večje težave v gradbeništvu. Nadaljuje se omejevanje gradbenih investicij, pomanjkanje gradbenih materialov, nenehne podražitve, otežkočeno uveljavljanje dodatnih stroškov itd. Poleg vseh teh omenjenih težav, nam je skrajšala letošnje gradbeno sezono, tudi dolga zima.

Za uresničitev zastavljenega plana za leto 1981 bomo morali vložiti vse svoje razpoložljive moči ter z dobro organizacijo dela, z uporabo dosedanjih izkušenj ter zmanjševanjem materialnih sredstev doseči take rezultate kot smo jih vsa prejšnja leta. Le s takšnim poslovanjem bomo premagali ovire, ki so pred nami.

Industrializacija in povezovanje

Poleg teh vsakdanjih, nas čaka še veliko drugih nalog, ki naj bi jih re-

šili tja do leta 1985.

Opažamo prepočasen napredek v razvoju tehnologije in mehaniziranosti gradbeništvu. Na tem področju, kljub temu, da smo že veliko dosegli, le ne moremo biti zadovoljni, saj še močno zaostajamo za drugimi panogami gospodarstva. Zato bo potrebno vlagati vedno več sredstev in kadrov v razvoj — pripravo in organizacijo dela, posluževati se širših delovnih izkušenj, ter naprednih smeri in načinov dela, kako čimprej industrializirati gradbeno dejavnost predvsem, na stanovanjski izgradnji.

Potrebna bo še tesnejša povezava med gradbeniki in projektantskimi organizacijami, glede na tehnologijo in način gradnje. Na določenih objektih se projektanti preveč izživljajo, kar draži gradnjo in podaljšuje čas gradnje objekta.

Angažiranost

Kar se tiče angažiranosti za leto

1981, smo Ravenčani še lahko zadovoljni čeprav ni preveč rožnato. Letni plan, ki smo si ga zastavili, imamo zagarantiranega že 80 %.

Glavna dela se izvajajo na industrijski in stanovanjski gradnji, nekaj imamo tudi zemeljskih, oz. sanacijskih del.

Večje industrijske objekte v tekočem letu zaključujemo, računamo pa v nadaljnje izvajanje industrijskih del v Železarni Ravne, ter ostalih Koroških občinah.

V stanovanjskem naselju Javornik mora biti letos vseljenih 95 stanovanj v bloku 7. Začela pa se je gradnja stolpnice št. 7 z 90 stanovanji. Gradimo še samski dom malih stanovanj ob Suhi v Ravnah za železarno, ter samski dom za Rudnik v Mežici.

Na zmanjšanje gradbenih investicij v Koroški regiji smo mislili že pred leti — tako se že del našega kolektiva nahaja izven koroških občin. Prisotni smo v Mariboru v tovarni TAM, ter v Celju v Cinkarni.

Spremišljeno in gospodarno politiko, hočemo zagotoviti in obdržati monoliten kolektiv, ter nuditi delovnemu človeku potreben standard.

Lastne investicije

V razširjeno reprodukcijo smo v letu 1981 namenili precej sredstev. Močno bomo obnovili drobno mehanizacijo, nabavili bomo nove kontejnerje za gradbišča in tako opustili klasično barakarstvo. Dobro gospodarjenje v l. 1980 nam je omogočilo dograditev lastnih investicij, to je gradnjo tesarskega obrata in zamenjavo dotrajanih strojev.

Precej sredstev je namenjenih tudi za standard delavcev ter za vzdrževanje osnovnih sredstev (obstoječi objekti — zemljišča). Adaptirali bomo kopalnice, ter uredili okolje v našem delavskem naselju. Začeli

smo tudi z renovacijo težkih podpornih materialov — vzdrževanje le-teh zahteva precej sredstev.

Kadrovska vprašanja

Na Ravnah imamo dosti študentov, zato ne bo problema po višjih strokovnih kadrih. Nastaja pa velik problem tam, kjer se začne fizično delo. Vsa leta nazaj smo na tem področju vodili zgrešeno politiko, kar se nam sedaj maščuje. Nismo znali pravilno ovrednotiti in plačati fizično delo, kaj šele nagravati po vložnem delu. Dobri kvalificirani kadri nam še zmeraj odhajajo v industrijo, čeprav smo že močno izboljšali delovne pogoje in nagravjevanje.

Za pridobivanje novih manjkajočih KV kadrov, imamo pomisleke, kaj nam bo prineslo usmerjeno izobraževanje, saj na našem področju do sedaj ni jasno, kje se bodo izo-

braževali gradbeniki in kako. Pa tudi program usmerjenega izobraževanja vsebuje premalo praktičnega dela. Kvalificiran gradbenik potrebuje 3 — 5 let prakse za samostojno delo.

Samoupravljanje

Na področju samoupravljanja smo v zadnjih letih precej naredili. Utrdili smo samozaupanje kolektiva, sproti rešujemo sporna vprašanja, delo komisij se je osamosvojilo ter uspešno rešuje dane naloge.

Več pozornosti pa moramo še posvetiti informiranosti kolektiva. Na tem področju že aktivno delamo in bodo kmalu vidni prvi rezultati. V dobro informiranem kolektivu ni nezadovoljstva, ker je vsak delavec seznanjen o vseh stvareh, ki so pomembne za njegovo samoupravno odločanje.

Ludvik Rudolf

Vloga sindikata na področju informiranja

Sindikat je glavni nosilec obveščanja v delovni organizaciji. V družbi je čutili vedno večjo potrebo po obveščanju. Sindikat je na tem področju organiziral uspešno akcijo »tisoč delavcev—sodelavcev«. K sodelovanju je pritegnil širše množice dopisnikov, predvsem neposrednih proizvajalcev. Zelja sindikata je, da na področju obveščanja dela še v naprej in zbudi zaupanje v vse skupine, ki še mislijo, da je za delavca dosti, če ve kaj naj dela. Ta miselnost se pojavlja še v nekaterih vodilnih krogih in strokovnih službah, predvsem tam, kjer se nahaja največ informacij.

Pri zbiranju in posredovanju hitrih, resničnih informacij, čaka sindikat še precej dela.

Kljub temu pa sindikat čuti premalo sodelovanja ostalih političnih organizacij.

— Kako pa gledajo delavci na organizacijo sindikata v svoji TOZD. Večina delavcev, še zmeraj gleda na sindikat v tozdu, kot na dobredno ustanovo in servis uslug. Morda je tega tudi sama kriva, saj se premalo zaveda svoje vloge v samoupravljanju.

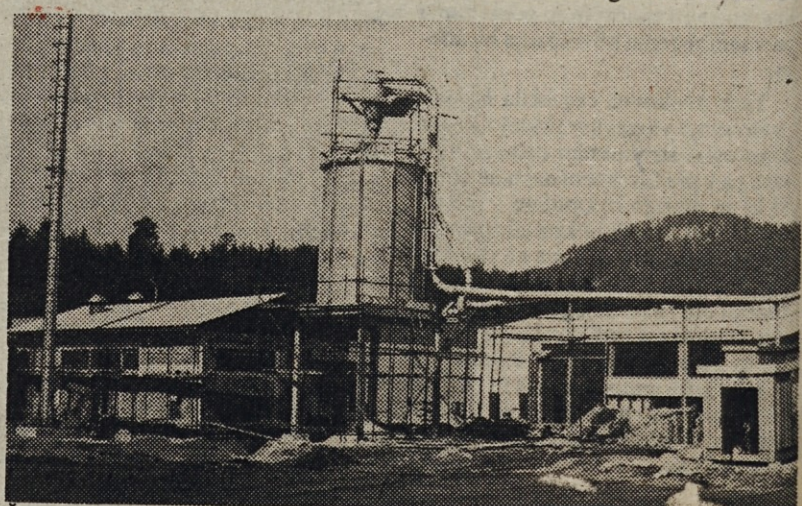
Ukvarja se z drobnjarkstvom in spušča v preveč socialna področja, kjer pa ne doživi prave vloge.

Za popolno informiranje delavcev, bo sindikat primoran izvesti še več konkretnih akcij, ter še zbuditi nezainteresirane delavce k sodelovanju. Še zmeraj se ne zavedamo, da smo vsi člani sindikata, sindikat smo mi vsi delovni ljudje, naša naloga je pa tudi dolžnost, da pomagamo na vseh področjih družbeno političnega dela in dobrobit delavskega razreda.

S skupnimi močmi bomo enotni in zadovoljni. RUDOLF LUDVIK

Za Avtoprevoz Dravograd so temelji nared

Še nekaj gradbenih del in zunanja ureditev, pa bo tovarna stavbnega pohištva v Sp. Vižingi končana

Delo na bloku 7 Javornik se zaključuje.

Stabilizacija i očuvanje standarda radnika

Veće Saveza sindikata Jugoslavije i Predsedništvo Veća, od početka godine na nekoliko sednica razmatrali su aktuelna pitanja ostvarivanja stabilizacije i zaštite standarda radnika. Naglo povećanje cena nekih artikala i dalje ugrožava životni standard radnika, naročito onih sa niskim primanjima i mnogočlanim porodicama. Rasprave su pokazale da Savez sindikata treba da preduzme niz akcija i mera u oblasti socijalne politike, kako bi se efekti naglog porasta cena ublažili. Povedena je široka akcija, koja i sada traje, u svim osnovnim organizacijama Saveza sindikata gde su uslovi privredjivanja otežani, i rezultati nisu izostali.

Polazeći od ukupnih zadataka stabilizacije, kao trajne orijentacije, u Savezu sindikata je dogovoreno o nekoliko krupnih zajedničkih akcija koje će se organizovati u ovoj godini u svim organizacijama i organima Saveza sindikata. Akcija obuhvata pitanja: ostvarivanje predviđenog rasta proizvodnje i dohotka uz jačanje kvalitativnih elemenata privredjivanja; sticanje i razpoređivanje dohotka; raspodela ličnih dohodaka prema radu i rezultatima rada; objektivizacija uslova privredjivanja aktivnostima udruženog rada i svih društvenih činilaca, a ne etatičkim metodama; brže i na trajnijim osnovama rešavanje gubitaka i očuvanja, odnosno poboljšanja životnog standarda. Organi Saveza sindikata u federaciji i republikama i pokrajinama organizovaće praćenje ovih akcija, međusobno informisanje o rezultatima i iskustvima, a zasnivaće se na konkretnim programima osnovnih organizacija Saveza sindikata i koordiniranim aktivnostima u opštini.

U oblasti standarda organizacije i organi Saveza sindikata treba odlučno da se zalažu da cene osnovnih prehrambenih proizvoda u ovoj godini ne treba povećavati. Ukoliko i dalje bude dolazilo do povećanja cena, rešenja treba tražiti u kompenzaciji nabavne i prodajne cene proizvoda. Pošto je dogovoreno da se cene mleka i jestivog ulja neće povećavati do kraja septembra ove godine i da će se cene hleba, odnosno brašna, kompenzirati u punom iznosu, ukoliko dodje do njihovog povećavanja — u Savezu sindikata Jugoslavije posebna pažnja poklonjena je pitanju kompenzacije za pojedine vrste mesa. Ukoliko dodje do povećanja cena govedjeg, june-

čeg, svinjskog i pilećeg mesa, Savez sindikata Jugoslavije će u Saveznoj zajednici za poslove cena insistirati na potpunoj kompenzaciji. U vezi sa tim ovlašćeni predstavnik Saveza sindikata Jugoslavije može se saglasiti sa dogovorom u kome bi kompenzacija za navedene vrste mesa iznosila najmanje 70% od povećanja cena. Istaknuto je da sredstva za kompenzaciju ne bi trebalo obezbeđivati povećanjem doprinosa i poreza, već preraspodelom drugih oblika potrošnje, a pre svega opšte i investicione.

Nedavno usvojeni stavovi Veća SSJ i Predsedništva Veća o zaštiti i očuvanju standarda veoma su dobro primljeni kod radnika. U organizacijama i organima Saveza sindikata u svim republikama i pokrajinama vodi se konkretna akcija kako bi se usporio i zaustavio pad životnog standarda radnika, naročito onih sa niskim ličnim primanjima. U mnogim sredinama čine se naponi da se poveća granica najnižeg ličnog dohotka, uvećaju dečji dodaci, subvencionišu stanarine, obezbedi topli obrok, pruži pomoć u nabavci ogreva, povećaju penzije najnižih kategorija osigurika i slično. Oseća se i odlučnost da se menja odnos u raspodeli ličnih dohodaka u korist proizvodnih radnika. Ima puno pri-

mera da tamo gde je to učinjeno, naročito u rudnicima i drugim proizvodnim organizacijama, dolazi do naglog povećanja proizvodnje i priliva kadrova koji su nedostajali u predhodnom periodu.

U raspravama je istaknuto da ne bi trebalo dozvoliti da pitanje visine ličnih dohodaka postane socijalna kategorija. Treba i dalje jačati ulogu ličnog dohotka kao ekonomske kategorije, da uvećani lični dohodak bude podsticaj za veću proizvodnju, produktivnost rada i veći dohodak.

Kao otežavajuća okolnost u ostvarivanju stabilizacije navedeno je da investicije, opšta i zajednička potrošnja i dalje rastu i da se ne vodi računa da li udruženi rad takve ambicije može da podnese. I dalje su prisutne pojave da se više troši nego što se zaradi, organizuju se skupa turistička putovanja u inostranstvo, broj predstavnštva u drugim zemljama se još ne smanjuje i slično.

Predsedništvo Veća SSJ je i ovom prilikom naglasilo da izlaz iz sadašnjih teškoća treba tražiti u razvoju socijalističkog samoupravljanja, povećanju proizvodnje i dohotka. Radni ljudi treba da se bore za bolju organizaciju rada, smanjenje troškova proizvodnje i potpunije korišćenje sredstava rada i radnog vre-

mena, čime će se doprineti poboljšanju životnog standarda radnika. Savez sindikata i dalje će se zalagati za zaustavljanje neopravdanog rasta cena, naročito onih koje utiču na troškove života i životni standard radnika. Insistiraoće se na jačanju odgovornosti svih nosilaca odlučivanja o cenama, a organizacije i organi Saveza sindikata treba da se bore za dosledno sprovođenje Dogovora o politici cena u 1981. godini, što je od bitnog značaja za zaštitu životnog standarda radnih ljudi. Sve osnovne organizacije Saveza sindikata treba da svestranije analiziraju pitanja životnog standarda radnika i preduzimaju mere za njegovo poboljšanje i zaštitu.

Upozoreno je da, bez obzira na niz akcija i mera u sprovođenju stabilizacije, i dalje rastu investicije u oblasti vanprivrede i infrastrukture, pa bi bilo potrebno brže preorijentisati investicione tokove na otklanjanje strukturalnih neusklađenosti, a pre svega, u proizvodnji hrane. Pozvane su organizacije i organi Saveza sindikata da izlaz iz sadašnjih teškoća traže u razvijanju socijalističkih samoupravnih odnosa, povećanju proizvodnje i dohotka, potpunijem korišćenju sredstava rada i radnog vremena.

ZAKLJUČAK

Koordinacioni odbor BVGP-a koji je održan u GRO »Ivan D. Lapčević« 28. 2. do 1. 3. 1981. godine u Splitu, razmatrao je zadatke SSO u radnim organizacijama po pitanju daljnijeg održavanja susreta omladine BVGP-a gde je donesen;

ZAKLJUČAK

1. S obzirom na zadatke, a polazeći od novih uslova i mera koji su utvrđeni, sve osnovne organizacije SSO, SK i SS u radnim organizacijama, treba da razmotre stanje i uslove stabilizacije u svojoj sredini i da najkasnije do 28. 3. 1981. godine utvrde svoje neposredne zadatke akcije koje će obezbediti da organizacije SSO, SK i SS uspešno i efikasno doprinesu ostvarivanju programa održavanja susreta omladine BVGP-a kako ne bi došlo do problema održavanja istih u 1981. godine.

2. Sada je došlo u pitanje održavanje ovih susreta jer pojedine or-

ganizacije naglašavaju da nemaju sredstva obezbeđenih za ove susrete, što nije opravdanje obzirom da se uvek planiranju sredstva za razvoj i pomoć mladima u organizacijama udruženog rada, gde najveću obavezu ima SS.

Ostvarivanje ovih ciljeva i zadataka u ovoj godini zahteva veće radne napore svakog omladinca i zato je potrebna puna aktivnost članova SK, svih društveno-političkih organizacija, samoupravnih i poslovnih organa u OOUR-a i RO, kako bi 1981. godina bila godina akcije na sprovođenju privredne stabilizacije, gde mladi mogu i treba dosta da doprinesu.

3. Dalji razvoj i demokratizacija političkog sistema socijalističkog samoupravljanja, postavili su i pred Koordinacioni odbor BVGP-a obavezu da se i omladina iz ovih organizacija organizuje više na delegatskom principu, gde svaka organizacija učestvuje sa po 24 delegata na

ovim susretima izabrani kao najaktivniji u sredini gde rade.

4. Ovi susreti su vezani za Dan mladosti, za ime druga Tita i svake godine se održavaju u maju mesecu, po ustaljenom redu u drugom gradu, sedištu radne organizacije.

5. Nebih trebalo dozvoliti da posle 12-stog susreta prestane druženje omladine iz radnih organizacija, čije druženje nije kratko. Sigurno da omladina svojim radom doprinosi i zaslužuje takav jedan susret, koji je zasnovan na raznim takmičenjima:

— sportskim u svim disciplinama
— razmenom iskustava između organizacija

— kviz takmičenje itd
6. Treba da je dovoljan podatak da se na ovim susretima nadju omladinci iz svih krajeva naše zemlje, radi upoznavanja, razmene iskustava iz života i rada, širenju bratstva i jedinstva naših naroda najveće te-
rovine socijalističke revolucije.

Sklepi letne seje konference OOZS

1. Konferenca OOZS mora v bodoče redno in konkretno obravnavati problematiko gospodarjenja v Gradisu in s preventivnim delovanjem prispevati k sprotnemu odpravljanju napak in pomanjkljivosti morebitnih negativnih tokov v poslovanju.

V ta namen bomo vsaj trikrat letno organizirali razširjene seletke družbenopolitičnih organizacij Gradisa.

2. Na področju nagrajevanja so še vedno največja pomanjkljivost neurejeni normativi za proizvodnjo. Zato bo konferenca ponovno zahtevala od strokovnih služb, da se področje normativov uredi in pripravi tudi ustrezn sistem obračuna z vso potrebno dokumentacijo (formularji ipd). To aktivnost naj vodi oddelek za nagrajevanje.

Tako imenovani gibljivi del OD bi moral hitreje naraščati od osnovnih OD.

3. Sindikat bo posebej pozoren do vprašanja najnižjih osebnih dohodkov. Mesečno bo zahteval podatke o gibanju najnižjega OD. Potrebno je pripraviti mehanizem za zagotavljanje najnižjih OD. Oddelek za nagrajevanje pri DSSS in TOZD bodo odgovorni za to področje.

4. Konferenca ocenjuje, da še vedno ni urejeno zaposlovanje privatnih kooperantov (za gradbena dela). Potrebno je pripraviti analizo stanja na tem področju. Pripravi KSS.

5. Konferenca podpira vse oblike izobraževanja, ki jih organizira center za izobraževanje. Ugotavljamo pa, da nekatere temeljne organizacije ne pošiljajo svojih delavcev na izobraževalne seminarje. Menimo, da bi center za vsak seminar moral izdelati oceno in posebej izpostaviti odgovornost v primeru ko TOZD ne pošljejo na seminar svojih predstavnikov.

6. S sistemom informiranja še vedno nismo zadovoljni. Konferenca bo zahtevala, da se v okviru obstoječih strokovnih služb v te-

meljnih organizacijah oblikujejo informacijski centri, ki bodo skupaj z informacijskimi skupinami skrbeli za zbiranje informacij in jih v primerni obliki posredovali delavcem. Zahtevali bomo pripravo koncepta dela informacijskih centrov. Potrebno je kadrovske okrepite oddelek za informiranje.

Zaključke problemske konference o obveščanju iz leta 1978 je potrebno realizirati.

7. Konferenca ugotavlja, da je področje varstva pri delu dokaj neurejeno v delovnih enotah v tujini. Služba za varstvo pri delu naj pripravi za to področje posebno oceno in ukrepe za izboljšanje stanja.

8. Konferenca bo v čim krajšem roku pripravila informacijo o tem, kako poteka akcija za benificiranje delovne dobe za gradbene poklice. Ugotavljamo namreč, da se večina gradbenih delavcev invalidsko upokoji, kar bi prav tako bilo potrebno analizirati.

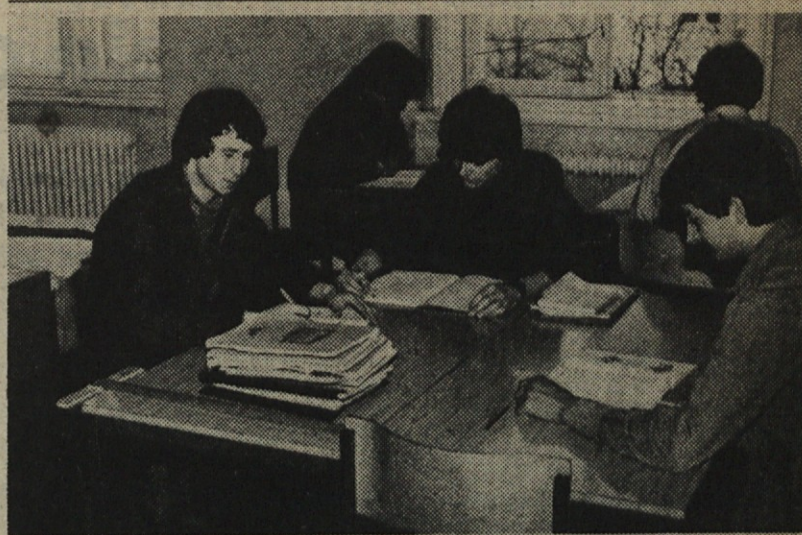
9. Konferenca ugotavlja, da na področju organiziranosti Gradisa še nimamo konkretne predstave in usmeritev, zato naj komisija, ki je bila imenovana za to področje, prične z delom in o oblikovanih stališčih obvešča tudi konferenco OOZS.

10. Konferenca poudarja, da bi Gradis moral biti s svojimi strokovnimi in družbenopolitičnimi potenciali bolj prisoten v občinah in več prispevati k urejanju aktualnih gospodarskih problemov.

11. Na področju kadrovske problematike konferenca posebej izpostavlja vprašanja reelekcije administrativnega kadra in vprašanje splošne gibljivosti proizvodnih zmogljivosti.

Glede reelekcije menimo, da je potrebno upoštevati usmeritve družbenega dogovora o kadrovske politiki in si prizadevati, da bomo na vodilna dela izbirali kadre, iz lastnih vrst.

Administrativnega kadra v bodoče ne bi smeli širiti.

Delovno prakso učencev moramo organizirati tako, da bodo tudi s svojim delom prispevali k dohodkom tozda

Izhodišča za organiziranje proizvodnega dela učencev srednjega usmerjenega izobraževanja v Gradisu

Za uresničevanje takšnega izobraževanja kot ga potrebuje naša družba za svoj razvoj, je potrebno izvesti vrsto vsebinskih in organizacijskih sprememb v izobraževalnem sistemu. Takšna sprememba, ki pomeni dejansko povezanost izobraževanja z delom, je uvajanje usposabljanja z delom in na delu kot obvezna sestavina vzgojnoizobraževalnega dela za vse programe, za pridobitev strokovne izobrazbe. Izvajali jo bomo kot proizvodno delo ali delovno prakso.

Za obseg proizvodnega dela v posamezni usmeritvi v usmerjenem izobraževanju, pa smo se uporabniki z izvajalci dogovorili v Posebni izobraževalni skupnosti Slovenije z vzgojnoizobraževalnimi programi. V okviru skupne vzgojnoizobraževalne osnove, bodo učenci opravili proizvodno delo v prvem in drugem letniku strnjeno, to je v desetih delovnih dneh 80 ur, v tretjem letu izobraževanja pa bo proizvodnega dela približno pol leta. To bo torej razpoložljivi čas, ko bomo morali učenca naučiti poklicnih znanj. Proizvodno delo in delovna praksa bo v Gradisu uvedena v februarju v šolskem letu 1981-82. Do takrat pa moramo v Gradisu zagotoviti pogoje za izvajanje proizvodnega dela. Da bomo to dosegli, smo organizirali že več sestankov z inštruktorji učencev. 23. in 24. marca 1981. leta. tudi petnajsturni seminar za vodje proizvodnega dela. Udeležence seminarja smo seznanili s sledečimi temami:

- Psihološki vidiki dela z učenci
- Načrtovanje in izvajanje učnega procesa

S tem seminarjem smo hoteli našim inštruktorjem dati dodatna znanja, ki so potrebna za vodenje in usmerjanje učencev pri proizvodnem delu in delovni praksi.

Proizvodno delo in delovno prakso moramo organizirati tako, da bodo učenci z opravljanjem dela neposredno v delovnem procesu in da bodo s svojim delom prispevali k dohodku TOZD. Da bomo lahko to dosegli, je potrebno zagotoviti:

1. Materialne pogoje za izvajanje delovnega procesa: (delovni prostori, delovna sredstva, predmete dela, zaščitna sredstva itd)

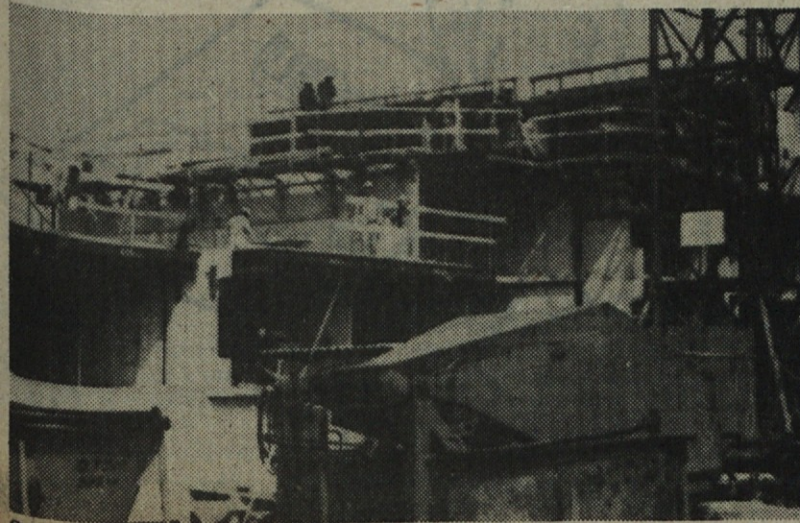
2. Zagotoviti moramo z zakonom določene minimalne pravice učencev: (varstvo pri delu — v skladu s posebnimi predpisi, zavarovanje za primer nesreče, nagrado v skladu s prispevkom k dohodku TOZD, itd)

3. Druge pravice učencev: (prehano, posebni zdravniški pregledi itd)

4. Zagotoviti dovolj delavcev, ki bodo vodili in usmerjali proizvodno delo.

Pri izpolnitvi vseh navedenih pogojev, bomo naleteli tudi na težave, še posebej, če Posebna izobraževalna skupnost za gradbeništvo Slovenije, ne bo krila delno stroškov tega izobraževanja.

V Gradisu se bomo v bodoče pripravljali in organizirali tako, da bomo prešli v usmerjeno izobraževanje kar najbolj neopazno. Garant za to so nam že izšolani inštruktorji, ki bodo vodili proizvodno delo in TOZD, ki bodo zagotovili tudi ostale pogoje za izobraževanje, vsaj v takem obsegu, kakor so to delali do zdaj.

Od ideje do izvedbe

Ideja je nekaj, kar se nam porodi v vsakdanjem življenju. Lahko ima za osnovo realizacijo novega proizvoda ali naprave, uvajanje nove tehnologije, izvedbo projekta itd. Ni nujno, da je novi proizvod povsem nov, ker se že lahko proizvaja v drugi državi, morebiti tudi v lastni, toda v manj funkcionalni izvedbi ali slabše kakovosti oziroma dražje.

Z novimi napravami ali tehnologijo je možno zmanjšati stroške, povečati produktivnost, izboljšati kakovost itd. Vendar moramo preden se bodo tudi drugi seznanili z idejo, izvesti majhno predštudijo, s katero bi ugotovili, ali je to samo ideja, ali nekaj, kar bi pod določenimi pogoji lahko postalo resničnost.

Uspeh ideje je odvisen od različnih dejavnikov. To pomeni, da ne bo odvisna samo od strokovnosti nosilca naloge, temveč od niza strokovnjakov različnih področij, ki jih je potrebno vključiti v realizacijo naloge.

Uvod v realizacijo kake ideje bi morala biti intenzivna študija, v kateri bi bila ideja obdelana z vseh strani, predvsem ali ima realne možnosti, da bo ne samo tehnično temveč tudi finančno izvedena.

Čeprav je takšna študija potrebna in je od nje v mnogočem odvisen uspeh ideje, se ji v naši državi ne posveča dovolj pozornosti in ni redke

primer, da se pristopa k realizaciji brez nje ali pa z ne dovolj razdelano študijo.

Dobra študija mora vsebovati tehnično obdelavo ideje, možnost nabave potrebnih surovin, tehnologijo proizvodnje, obseg del, potrebne naprave, strokovni kader, proizvodno in prodajno ceno, možnost plasmaja, obseg vlaganja, način financiranja itd.

Od nosilca ideje in njegovih sposobnosti bo odvisno, ali je najdena prava pot za reševanje in ali je pravočasno predvidel vse bistvene težave.

Najbolj zaželena za realizacijo kake idejne naloge ali projekta je široka vsestranskost nosilca naloge, ker ima edino on možnost, da vse probleme pravočasno uvidi in kar je še posebno važno, da jih uskladi.

Ni redke primer, da nastanejo z reševanjem kakega problema drugi problemi, ki so lahko bolj zahtevni, če ne tudi neugodnejši od prvotnega problema.

Za uresničitev ideje je nenavadno važen tudi odnos vodstva in posameznikov do razvojnega dela. Zelo škodljivo je, če obstaja miselnost, da mora biti šef največji strokovnjak na vseh strokovnih področjih, ter s to težnjo išče samo manj kvalificirane strokovnjake namesto takih, ki bi ga izpopolnili ter bili uspešni ravno na področju, kjer je sam manj podko-

van. Enako škodljivo je stališče, da se za samostojno delo upošteva samo tisto, kar se osnuje na lastni rešitvi ne oziraje se na dejstvo, ali obstajajo druge pozitivne rešitve, ki bi jih morali prevzeti.

Po tem, ko je izdelana študija in po strokovni razpravi sprejeta odločitev o realizaciji ideje se naredi idejna rešitev ali idejni projekt. Ko so nato izdelani še načrti in dokumentacija, (če gre za kak stroj ali podobno) pristopajo kvalificirani delavci k praktični realizaciji. Njihov prispevek je lahko zelo velik, posebno če govorimo o proizvodu, katerega realizacija ne zahteva samo visoko strokovnost, temveč predvsem vestno delo. Zaradi nedoslednosti, različnih napak itd. teh ljudi je včasih vprašljiva perspektivnost ideje. Zato imajo v fazi praktične realizacije važno vlogo kontrolorji, ki bi morali biti zelo natančni in korektni ob ugotovitvi pomanjkljivosti. Od njihovega dela bo v mnogočem odvisno, ali bodo na koncu realizacije rezultati slabi, srednji ali dobri.

Ko smo nalogo pripeljali do konca vsake faze, rezultate analiziramo.

Najpomembnejše je imeti zaupanje v to, kar se dela, ne da bi že v začetku dvomili v uspeh. To je posebno kritično v naši državi, kjer je zelo malo razumevanja za lastni razvoj. Medtem ko se do tujih podjetij in njihovih strokovnjakov obnašamo zelo širokopravno ter imamo razumevanje za tehnične probleme, čeprav si tega ne zaslužijo zmeraj,

pričakujemo od naših strokovnjakov prave čudeže. Pri tem pa imajo naši strokovnjaki redkokdaj iste možnosti pri pristopu k razvojnim nalogam, kot jih imajo strokovnjaki v razvitih državah. Medtem ko je v razvitih državah popolnoma razumljivo, da se bo predstava o izdelku izpolnila z ogledi konkurenčne proizvodnje na sejnih ali z obiski različnih seminarjev, pa tudi z nabavo različnih konkurenčnih izdelkov, se pri nas takšne stvari obravnavajo bolj ali manj kot »izletništvo«.

Ker v večini organizacij združene dela ne obstaja tradicija lastnega razvoja, so strokovnjaki ob realizaciji izpostavljeni stalni kritiki. Ne kritizira se samo kakovost dela, temveč se opozarja tudi na dolg rok, ki je potreben, da bi prišlo do rezultatov.

Popolnoma razumljivo je, da pod takšnimi pogoji in v taki psihozi ni mogoče dati optimalnih rezultatov in pogosto se zgodi, da zelo dobri rezultati ostanejo neizkoriščeni.

Vse navedene slabosti, ki ovirajo realizacijo ideje je mogoče zaslediti tudi v delovni organizaciji GIF GRADIS. Res je, da se prepreke za uspešen razvoj »lastne pameti« odstranjujejo, vendar prepočasi. Manj kritični bi morali biti in imeti več razumevanja vsaj do strokovnjakov, ki so s svojim delom že dokazali, da so sposobni prehoditi zahtevno pot OD IDEJE do izvedbe.

(Delno povzeto po reviji Raziskovallec — dr. V. Tandara.)

MARKO ŽONTAR

Neodgovorni smo v oblikovanju cen

Tov. Martin Mlinar, podpredsednik Republiškega sveta ZSS je na seminarju za informiranje, ki je bil od 26. do 28. marca v našem počitniškem domu na Pohorju, v svojem referatu podal nekatere osnovne značilnosti sedanjega gospodarskega in družbenopolitičnega trenutka. Poseben poudarek je bil dan gibanju cen, vzrokom, ki so povzročili visoko rast cen, posledicam, ki jih rast cen povzroča, ter ukrepom naše družbe za znižanje stopnje inflacije.

Stopnja rasti cen, kot eden od najpomembnejših indikatorjev (poka-zovalcev) inflacije, je bila v lanskem letu izredno visoka — nad 30%, kar je ena najvišjih stopenj v našem povojnem razvoju.

Vzroki, ki so vplivali na tako visoko rast cen, so predvsem naslednji:

— rast cen, ki ga predvideva novi Zakon o sistemu cen, še ni v celoti zaživel,

— iz leta 1979 smo v leto 1980 prenesli določeno delež inflacije, kar je posledica metodologije statističnih organov o izračunu indeksa rasti cen,

— nekatere delovne organizacije

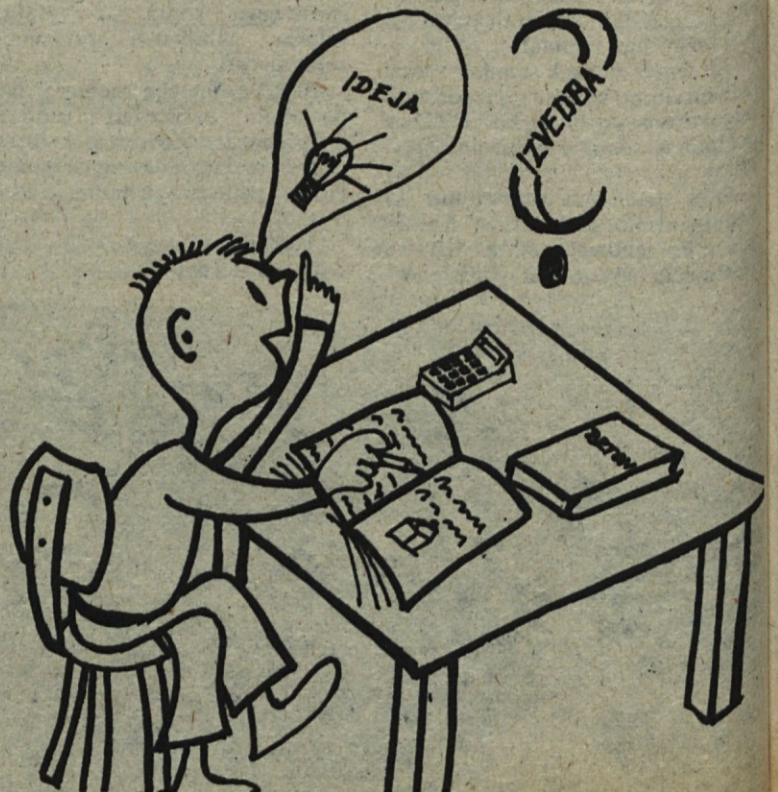
niso upoštevale zakonskih predpisov o cenah in so nepravilno zviševale svoje prodajne cene,

— v nekaterih dejavnostih so zvezni organi dopustili prosto oblikovanje cen (npr. v avtomobilski in pohištveni industriji), kar je zaradi nedodelanega sistema še povečevalo stopnjo inflacije,

— devalvacija, ki je bila izvedena v juniju lanskega leta, je ob pomanjkanju dopolnilnih ukrepov samo še povečala pritiske na rast cen.

Posledice, oziroma problemi, ki jih je povzročilo stihijsko naraščanje cen, so seveda izredno težki. Ob visoki rasti cen na eni in ob stagnaciji nominalnih OD na drugi strani, se je življenjski standard delavcev močno znižal. Realni osebni dohodki so se namreč v letu 1980 v Sloveniji znižali za okrog 8%, v Gradisu pa za več kot 12%. Na drugi strani pa je različna stopnja rasti cen po dejavnostih povzročila še večja neskladja med določenimi panogami in delovnimi organizacijami.

(nadaljevanje na 13. str.)

Brez besed

Uporaba računalnika v Gradisu

Letos bo preteklo pet let, odkar je bil inštaliran računalnik FACOM 230/38. V lanskem letu smo dobili še osem disketnih terminalov, kar nam je delno omililo ozko grlo pri zajemanju podatkov. Ostale nujne opreme, ki je bila načrtovana za lansko leto, ni bilo možno uvoziti.

Ceprav so se nekatere računalniške obdelave izvajale že leta pred tem na računalnikih drugih delovnih organizacij (Emona, Astra, Republiški računski center), pomeni pridobitev lastnega računalnika pomembno prelomnico v avtomatski obdelavi podatkov (AOP). Ogledjmo si v skopih obrisih, kaj je bilo v teh

petih letih narejenega in kakšna bo naša usmeritev AOP v tem srednjeročnem obdobju.

Kaj delamo za vse TOZD naše DO?

Glavnino dela v AOP predstavljajo računovodske obdelave. Za vsako TOZD obdelujemo temeljne obračune kot so: obračun osebnih dohodkov, amortizacije osnovnih sredstev, materiala in drobnega inventarja.

Sestavljeni obračuni obsegajo predvsem podatke za finančno knjigovodstvo — za izdelavo periodičnih in letnih obračunov TOZD.

Manjka nam še povezava temeljnih računovodskih obdelav v stroškovno računovodstvo.

Za načrtovanje in spremljanje proizvodnje imamo na voljo dva paketa računalniških programov. Prvi je namenjen planiranju, drugi pa služi za izdelavo predračunov, obračunov in poračunov za naš najznačilnejši proizvod — gradbeni objekt.

Poleg obdelav poslovne in tehnične narave imamo za vse TOZD pripravljen tudi paket programov za področje kadrovskih evidenc in statistik.

Kaj delamo za TOZD s specifičnimi dejavnostmi?

Za TOZD Strojno prometni obrat smo razvili največ posebnih obdelav kot so: obračun storitev težke mehanizacije in avtoparka, obračun najemnin za Strojno inventarni park ter planiranje in upravljanje zalog rezervnih delov.

Za TOZD Biro za projektiranje imamo na voljo več programskih paketov.

V zadnjem času je bil izdelan paket za področje projektiranja in izdelave armature. Paket se sedaj uvaja v TOZD Železokrivnica in vsebuje obdelavo vseh potrebnih dokumentov od naročanja do obračuna armature — od evidence ur do obračuna dela po normativih za železokrivce. Da bo zaživel uporaba celotnega paketa, je potrebno narediti korak dlje na področju tipizacije armature in izvesti organizacijske premike v projektivi in operativi.

Kakšni so naši pogledi v prihodnost?

Še vedno je dosti področij v naši dejavnosti, kjer bomo koristno uporabili tudi računalnik. Prvo tako področje, ki ga moramo čimprej obdelati, je poslovni informacijski sistem za dela v tujini.

Srednjeročne naloge obsegajo predvsem povezovanje obstoječih in novih obdelav v zaključene kroge informacij, ki so pomembne tako za vodenje poslovnega procesa v TOZD kot za samoupravne odločitve.

Zato moramo kljub vsem omejitvam, ki nam jih prinaša stabilizacija, v treh letih izvesti zamenjavo obstoječega računalnika z novim, zmogljivejšim računalnikom, ki nam bo omogočal še učinkovitejšo uporabo AOP.

Vzporedno s tem moramo izvesti vrsto organizacijskih in kadrovskih priprav. Le tako bomo dosegli, da bomo AOP bolje izkoristili in da jo bo neposredno uporabljalo pri svojem delu čimveč delavcev v projektivi, v gradbeni operativi ali obratih.

Današnja uporaba računalnika zahteva vse preveč posrednikov na poti od izvora podatka do povratne informacije. Zato mora biti stabilizacijska prizadevanja usmerjena v iskanju učinkovitejše uporabe AOP — nikakor pa ne v težnji po povratku k »ročnim« obdelavam.

Zato pa ni potreben le sodoben računalnik z daljinskimi priključki, ki segajo v vsako TOZD — ampak predvsem posodobitev našega mišljenja in predstav o AOP.

MARKO NEMEC — PEČJAK

(nadaljevanje z 12. str.)

Neodgovorni...

Analiza, ki jo je izdelala Gospodarska zbornica SRS, pa ugotavlja, da se z visoko rastjo cen v lanskem letu inflacijska spirala nadaljuje tudi v letošnjem letu. Že v prvih dveh mesecih smo namreč zabeležili izredno visoko stopnjo inflacije, in sicer predvsem zaradi povečanja prometnih davkov. Pritiski na rast cen pa se še nadaljujejo, tako da tudi letos lahko pričakujemo visoko stopnjo inflacije. Če ne bomo uspeli z ustreznimi ukrepi obvladati stihije na tem področju.

Ukrepi, za katere se bo morala zavzemati naša družba in družbeno politične organizacije v njej, pa so zlasti naslednji:

— problemi na področju cen se bodo morali reševati na samouprav-

nih osnovah, t. j. s čim manjšim vmešavanjem administrativnih (državnih) organov,

— oblikovanje cen bo (glede na zgornjo alineo) moralo potekati na določilih zakona o cenah,

— skupnosti za cene, ki jih predvideva zakon, bodo morale z ustreznimi ukrepi onemogočiti neupravičeno in nesamoupravno zviševanje in določanje cen,

— z ustreznimi ukrepi bomo morali najbolj ogroženim delavcem omogočiti materialno in socialno varnost, ki bo nastopila zaradi zviševanja cen osnovnih življenjskih potrebščin. Osebnostno menim, da bo tu pomembno vlogo morala odigrati zlasti naša solidarnost.

STONE POGAČAR

§ Pravni nasveti

VPRAŠANJE:

A. D. je v petem mesecu nosečnosti zato jo zanima, kdaj bo lahko nastopila porodniški dopust in koliko časa bo trajal.

ODGOVOR:

Delavka ima med nosečnostjo in po porodu pravico do nepretrganega porodniškega dopusta najmanj 105 dni.

Z izvidom pristojnega zdravstvenega organa, sme nastopiti delavka porodniški dopust 45 dni pred porodom, mora pa ga nastopiti 28 dni pred datumom predvidenega poroda.

Po preteku nepretrganega porodniškega dopusta v trajanju najmanj 105 dni, ima delavka, če to zahteva, pravico:

1. nadaljevati izrabo porodniškega dopusta še 141 dni, ali

2. delati 21 ur na teden tako, da delo praviloma 4 ure na dan do dvanajstega meseca otrokove starosti.

Podaljšan porodniški dopust ima namesto delavke lahko tudi oče otroka, če otroka neguje in če sta se roditelja tako sporazumela.

VPRAŠANJE:

Sedemnajstletnega D. K. zanima, katere ugodnosti mu pripadajo, ker je še mladoleten.

ODGOVOR:

Delavci, ki še niso stari 18 let, ne smejo opravljati pretežno težka telesna dela, dela, ki se opravljajo pod zemljo, dela z viri ionizirajočih sevanj in druga dela, ki lahko škodljivo vplivajo na zdravje oziroma zdravstveni razvoj glede na njihove psihofizične sposobnosti.

Delavcem, ki še niso stari 18 let, ni dovoljeno naložiti da delajo več kot poln delovni čas in ponoči.

Prav tako se delavcu, ki še ni dopolnil 18 let mora zagotoviti letni dopust po osnovi in merilih kot se odmeri ostalim delavcem, povečan še za sedem delovnih dni.

VPRAŠANJE:

P. R. sprašuje, ali ima upokojenec, ki dela po pogodbi o delu, enake pravice kot redno zaposleni delavec?

ODGOVOR:

Ne. Na podlagi pogodbe o delu zaposleni upokojenec ni v delovnem razmerju z delavci temeljne organizacije in zato nima pravic, kakršne ima delavec, ki je v rednem delovnem razmerju; torej nima pravice do letnega dopusta, do regresa za čas letnega dopusta, do regresa za prehrano, nima pravice do obračuna osebnega dohodka po periodičnem oziroma zaključnem računu, ker sploh nima »osebnega dohodka« po 125. členu zakona o združenem delu. Za svoje delo, ki lahko traja največ

20 ur tedensko, prejme upokojenec plačilo dogovorjeno s pogodbo o delu.

VPRAŠANJE:

Pred dvema leti je bil delavcu izrečen disciplinski ukrep opomin. Kasneje delavec ni bil več disciplinsko obravnavan. Zanima ga ali je izrečen ukrep še v »veljavi«.

ODGOVOR:

Kadrovska služba vodi evidenco o izrečenih disciplinskih ukrepih na podlagi pravnomočnih odločb o izrečenih ukrepih.

Izrečen disciplinski ukrep se briše iz evidence, če delavec, kateremu je bil zaradi lažje kršitve delovne obveznosti izrečen disciplinski ukrep in v enem letu od pravnomočnosti odločbe ne stori nove kršitve delovne obveznosti, se mu izrečni ukrep izbriše in se šteje kot da mu ni bil izrečen!

V navedenem primeru je izrečen disciplinski ukrep opomin že izbrisan iz evidence.

MIRA BARTOL

Ob rob socialnemu delu

Vzroke za nastajanje socialnih problemov in pomembnost njihovega razreševanja si mnogi razlagajo po svoje. Velikokrat gremo mimo njih neopazno ali pa se dozdevajo nekaterim celo nepomembni češ, saj le ovirajo nemoten potek proizvodnje, povrhu pa zahteva njihovo reševanje še denarna sredstva. Taka naziranja niti niso tako redka in takoj je treba povedati tudi nesprijemljiva, ker so v nasprotju z bistvom naših socialističnih samoupravnih odnosov. Nadalje si posamezniki razlagajo po svoje, kaj sploh pomeni in obsega socialno delo v združenem delu.

Nepoznavanje ali celo prikrto podcenjevanje socialnega dela lahko povežemo tudi z odsotnostjo planiranja socialnega razvoja. Jasno postavljen in usklajen socialni razvoj tako v TOZD, kot v celotni delovni organizaciji je predpogoj urejenih družbenoekonomskih in medsebojnih odnosov ter eden od pogojev hitrejšega ter skladnejšega ekonomskega razvoja in sredstvo za večjo motiviranost delavcev.

SOCIALNO PROBLEMATIKO PREPOČASI REŠUJEMO

Socialni problemi so mnogoteri, njihovo reševanje je odvisno ne samo od naše sposobnosti, da jih pravočasno spoznamo, temveč da smo pripravljene za njihovo reševanje storiti tudi kaj konkretnega.

Zaenkrat še ne moremo biti zadovoljni z reševanjem tovrstne problematike, saj je še mnogo vprašanj socialno ekono mske narave, ki se jih pri našem delu še nismo dotaknili, vsaj vsebinsko in organizirano ne. V tem članku rui mogoče našeti vseh vidikov socialnih problemov, ki se pojavljajo, ker o njih nimamo celovite podobe obstoječega stanja. Problemi in to včasih dokaj pereči problemi delavcev pa so vendarle vsakodnevno prisotni in se izražajo na najrazličnejše načine, bodisi odkrito ali prikrto. Tudi ob večjem ali manjšem standardu socialni problemi in socialni pritiski rastejo, oziroma postaja reševanje tovrstnih težav vse bolj zahtevno, socialni problemi pa vse bolj občutljivi.

Povsem nerealno bi bilo pričakovati, da bi lahko v bližnji prihodnosti uspešno obvladali, razreševali in usklajevali celotno tako imenovano socialno zdravstveno problematiko brez ustrezne zavzetosti in pomoči organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij ter pri obstoječi organizaciji in kadrovske zasedbi tako socialne kot zdravstvene službe. Zlasti v socialni službi je kadrovska zasedba le simbolična (1 socialni delavec za celotni Gradis

— normativ: na 600 delavcev, 1 socialni delavec).

SOCIALNA SLUŽBA DELUJE LE KURATIVNO

Ugotovitev, s katero nikakor ne moremo biti zadovoljni je v tem, da deluje socialna služba, če jo tako sploh lahko imenujemo, izključno le kurativno kar pomeni, da rešuje le posamične najnujnejše probleme, ki so že nastali. Da je individualna socialna problematika močno prisotna pove podatek, da smo samo v sedmih mesecih lanskega leta na območju ljubljanskih TOZD vzeli v evidenco in obravnavo 103 posamične primere. Ob tem podatku je značilna ugotovitev, da so prosili odnosno zahtevali pomoč in sodelovanje socialne službe bodisi delavci sami, svojci delavca, naša zdravstvena služba ali organizacije in strokovne službe izven delovne organizacije. Če pogledamo obravnavane primere glede na starost delavcev ugotovimo, da jih je bilo največ med 21. in 40. letom starosti.

Po vsebini primerov so zavzemali prvo mesto socialno zdravstveni problemi, nato pa kot sledi: stiske zaradi družinskih ali osebnih problemov, nesporazumi v delovnem okolju, socialne bolezni, pomoč posameznikom med hospitalnim zdravljenjem ter zdravljenjem v npravnih zdraviliščih (preventivno zdravljenje), ugotavljanje vzrokov bolniškega staleža zaradi neurejenih družinskih ali delovnih razmer in osebnih težav, postopki za uveljavljanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, postopki in pomoč pri rehabilitaciji oziroma preusmeritvi za izučitev drugega poklica pri učencih, predlogi za enkratne socialne pomoči, pomoč pri nabavi ortopedskih pripomočkov, pomoč pri urejanju zadev, ki spadajo v domeno socialnega skrbstva, urejanju domskega varstva za tiste delavce, ki ob invalidski oziroma starostni upokojitvi nimajo svojcev (Ali poznamo vse take primere?), svetovanje ob razveznih postopkih in prenehanju zakonske zveze, ugotavljanju očetovstva, odvzemu roditeljske pravice, družinskih problemih in v drugih primerih.

ALKOHOLIZEM

Naravnost zaskrbljujoč je pojav alkoholizma, o čemer je bilo že precej napisanega. Manj znano je dejstvo, da tičijo vzroki alkoholne zavojenosti tudi v samem delovnem okolju, o čemer neradi govorimo. Posledice so v nekaterih primerih prav tragične ali se celo tragično končajo.

Neredko sprejememo alkoholika v obravnavo, da ga prepričamo o nujnosti njegovega zdravljenja, ko je

telesno in duševno že tako propadel, da je komaj mogoče verjeti, da ga je njegovo delovno okolje toliko časa pustilo propadati. Očitno je preventiva v obliki osvješčenja ne samo delavcev, temveč in predvsem odgovornih kadrov povsem odpovedala. Potrebno je, da se v naše interne izobraževalne programe vnesejo predavanja, ki naj udeležence posameznih izobraževalnih akcij seznanijo o vzrokih in posledicah te hude socialne bolezni.

DELOVNI INVALIDI

Glede delovnih invalidov moramo omeniti, da je reševanje teh vprašanj zlasti kar zadeva njihovo razporeditev na ustrezno drugo delo ponekod dokaj težavno in tudi odnos do njih ni vselej korekten.

Predvsem bi se morali vprašati zakaj prihaja do invalidnosti, spoznati vzroke, ki so včasih takorekoč na dlani. Toda zelo malo naredimo, da bi vzroke za nastanke invalidnosti vztrajno in strokovno odstranjevali ne glede na dejstvo, da gre pri vzrokih za nastajanje invalidnosti tudi za objektivne okoliščine, v katerih dela predvsem naš gradbeni delavec.

Težave posebne vrste se pojavljajo pri delavcih, ki so postali invalidi na delu v tujini in pri učencih, ki se zaradi bolezni ali druge nesreče ne morejo več učiti za poklic, za katerega so se namenili izučiti.

Pripravljenost za solidarno in humano reševanje navedenih perečih vprašanj, zlasti, ko bi bilo potrebno delovnega invalida prenesti v drugo TOZD, je med temeljnimi organizacijami zelo majhna. Delavski sveti TOZD bi naj vsaj enkrat letno obravnavali vprašanje varstva delovnih invalidov, po potrebi pa tudi zahtevali od odgovornih delavcev, da pojasnijo vzroke za morebitno neurejeno varstvo kot na

primer: neučinkovito izvajanje zdravstvenega varstva in varstva pri delu, nedosledno spoštovanje določil pravilnika o delovnih razmerjih in varstva pri delu ter ostale subjektivne faktorje, ki so često vzrok, za nastanek invalidnosti ali celo invalidske upokojitve. Menimo, da je skrb zlasti za invalidske upokojence dokaj zapostavljena v odnosu na starostne upokojence.

POSVETITI VEČJO SKRBE DOLGOTRAJNIM BOLNIKOM

Z našo človeško skrbjo za vse dolgotrajne bolnike prav tako ne moremo biti zadovoljni, saj se takih delavcev in delavk, oz. njihovih družin spomnimo običajno bolj poredko. Ljudje, zlasti dalj časa bolni, pa imajo radi tudi drobne pozornosti, ki jih vzradostijo in jim dajo občutek, da niso pozabljeni. Pri tem ne sme biti razlike od nekvalificiranega delavca do delavca, ki opravlja najodgovornejša dela. Posebej so še take pozornosti in nege potrebni delavci, ki stanujejo v samskih domovih. Bolnemu delavcu smo dolžni izkazati vso našo pozornost ter mu nuditi pomoč, špekulantom z bolniškim staležem pa moramo stopiti močno na prste.

KAJ BO POKAZALA ANALIZA STANJA SAMSkih DOMOV?

Pravkar se pripravlja analiza o deljanskem stanju samskih domov v GIP Gradis v primerjavi z minimalnimi standardi, ki jih vsebuje »Spozrazum o minimalnih standardih pri urejanju samskih domov, provizorijev in delavskih naselij za gradbene delavce«.

Čeprav so v pretežni večini samskih domov pogoji bivanja dokaj dobri, to še ne pomeni, da v teh do-

(nadaljevanje na 15. str.)

Tudi v naši ambulanti je vsak dan kar precejšnja vrsta

V počitniškem domu na Pohorju je prijetno tudi spomladi

Komu so namenjeni gradisovi počitniški domovi?

Imamo štiri počitniške domove — tri ob morju, enega na Pohorju. Zgradili so jih naši delavci, iz presežkov svojega dela, pa tudi udarniško. — Vprašamo se — kdo jih je zgradil in komu so namenjeni.

Kje je tu samoupravljanje pri do- ločevanju cene uslug v naših počitniških domovih?

Mnogo razpravljamo in govorimo o skrbi za delovnega človeka, a re- snica je čisto drugačna.

Kako naj si privoščijo delavec do- pust ob morju s svojim minimalnim zaslužkom, čeprav ga je nujno po- treben.

Letošnje cene niso nedostopne le nekvalificiranim delavcem, ampak tudi kvalificiranim kadrom. Kdo bo letoval na morju, se ve — tisti, ki jim je letovanje manj potrebno.

Kje je pri tem sindikat — njegov vpliv in skrb za delavca?*

Prav lahko poravnava vse druge obveznosti, tudi nepotrebne izdatke — ne najdemo pa načina kako nuditi svojemu delavcu spre- jemljiv dopust v naših domovih. Na tem področju vozimo v napačno smer, tu se konča stabilizacija!

RUDOLF LUDVIK

(nadaljevanje s 14. str.)

movih ni problemov. Prerasti mo- ramo miselnost, da je treba delavcu poleg dela zagotoviti le še nastani- tev, vse ostalo pa je njegova lastna skrb. Prosti čas je tisto področje, kjer bo treba še marsikaj storiti, da bi tem delavcem zagotovili popol- nejše pogoje bivanja, s tem pa boljšo vraščenost v okolje. Vsestransko ustrezno urejeni samski domovi bi lahko postali tudi centri za rekrea- tivno in kulturno dejavnost delav- cev.

Za delavce, ki stanujejo v ljub- ljanskih samskih domovih je pose- bej pereč problem celodnevna pre- hrana. K reševanju tega vprašanja bomo morali pristopiti prej ali slej.

Prav bi bilo, da bi o »drobnih« problemih naših delavcev v posa- meznih sredinah večkrat spregovo- rili. Uspešna pomoč pri urejanju

osebnih problemov in dilem, ki jo v mnogih primerih zanemarjamo bo predvsem blagodejno vplivala na delavčevu počutje v delovnem oko- lju. Dobro počutje je bistveni pogoj tudi za boljše rezultate dela. Vseka- kor moramo imeti bolj izostren pos- lush za boljše rezultate dela. Vseka- kor moramo imeti bolj izostren pos- lush za osebne težave posameznika, saj reševanje le teh ne zahteva vselej denarnih sredstev, marveč doseženo v mnogih primerih željene uspehe že z našo iskrenostjo in prizadevanjem, predvsem pa z dejansko pripravlje- nostjo razumeti človeka. Tako se bodo izboljšali medsebojni odnosi, ki so marsikje precej načeti in pov- zročajo določene konfliktno situaci- je, s tem pa tudi slabo delovno vzdušje, z vsemi posledicami takega vzdušja.

RAJKO JEŠOVNIK

Rekreativno preventivni odmori

Kakor v preteklih dveh letih, smo tudi letošnje leto pripravili orga- nizirani rekreativno preventivni oddih v Poreču za naše delavce. Ra- zveseljivo pri tem je namreč dejstvo, da smo v letošnjem letu pritegnili k tej akciji zopet nove tozde GIP Gradisa, kateri so dosedaj imeli ne- gativno mišljenje do tega oddiha. Tako bo v letošnjem letu od skupno 18 tozdov in DSSS sodelovalo, odnosno poslalo svoje delavce kar 15 tozdov.

Pri izbiri kandidatov v tozdih smo predlagali naslednje kriterije:

1. zdravstveno stanje delavca,
2. socialni status,
3. delovno dobo.

Kar se tiče prvega kriterija, to je zdravstvenega stanja delavca smo predlagali, naj delavce s kroničnimi obolenji katerim zdravstvene in- dikacije kažejo k težkim bolezenskim znakom, pošljajo tozdi v pri- merna zdravilišča. Ostale delavce, kateri so pa na meji med zdravim in bolnim, ali preutrujene od delovnega procesa pa naj pošljejo na pri- merno preventivno zdravljenje.

Tako smo za letošnje leto planirali štiri termine v Plavi Laguni — Poreč in sicer dva termina s po 25 delavci v spomladanskem času od 5. 5. do 15. 5. in od 15. 5. do 25. 5. V jesenskem času imamo rezervirana ravno tako dva termina v oktobru. Letošnje leto naj bi se udeležilo 100 naših delavcev tega rekreativno preventivnega oddiha v Poreču.

Vse kadrovske socialne službe smo zadolžili, da nam do 20. 4. 1981 pošljejo svoje kandidate, katere bodo v tozdih izbrali, za preventivni oddih.

ALOJZ POLAJNAR

Umrl je Metod Legat

Obveščamo vse člane kolekti- va, da je tragično preminil naš dolgoletni sodelavec Metod Legat, rojen v Zabreznici pri Ži- rovnici.

V Gradisu je delal vse od leta 1949 s triletno vmesno prekini- tvijo.

Kot dolgoletnega in pridnega delavca ga bomo ohranili v traj- nem spominu.

TOZD GE Jesenice

Nagradna križanka v današnji številki

Med tistimi, ki boste poslali pravilno izpolnjeno križanko do 30. aprila 1981, bomo izžrebali nagrajence, ki bodo prejeli na- slednje nagrade:

1. nagrada	300 din
2. nagrada	200 din
3. nagrada	100 din

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Uredništvo Gradisovega vestnika, GIP GRADIS Ljubljana, Šmartinska 134a.

Rešitev nagradne križanke iz prejšnje številke:

PŽ, LP, Lazarevac, jopica, Ana- tolija, ustnik, korejac, P, blatno, Irokezi, Oslo, IL, AD, K.O., taj- vanika, OK, otka, elanke, pion- irka, anatomi, O, kaviar, zase- lek, lov, NV, Ada, triko, okarina, Vrba, ton, Trebinje, avt., Na, SAE, iced, Tuborg, AV, Aram, Romana, lisko, omara, Anet, Ajas, Andre, Elida, Maruška, original, Anamit, golota, J.

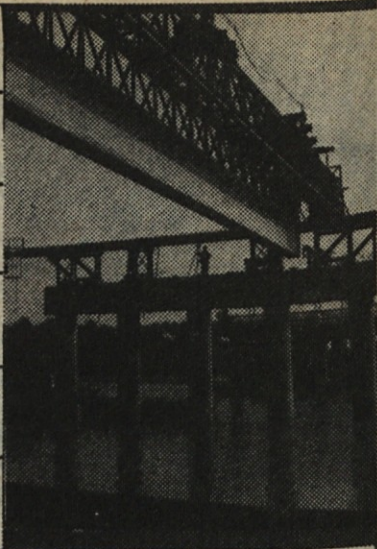
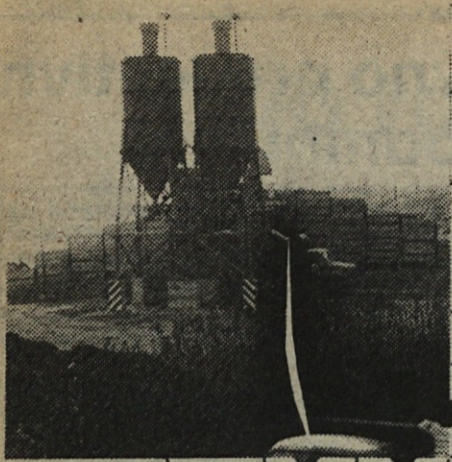
Izžrebani so bili naslednji naši delavci:

1. nagrada 300 din: Franjo Hajdinjak, TOZD KO Ljub- ljana
 2. nagrada 200 din: Joži Orel, Interna banka
 3. nagrada 100 din: Barbara Medved, Gradis-Ruše
- Čestitamo!

GRADISOV VESTNIK izdaja organizacija združenega dela gradbeno industrijskega podjetja GIP Gradis Ljubljana. Izhaja mesečno v 10.000 izvodih. Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Milenko Nikič, Ludvik Šnajder, Franjo Štromajer, Rudolf Ludvik, Zorana Klun, Mirko Zemljič. Glavni in odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tehnični urednik Matija Krnc. Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: GIP Gradis Ljubljana Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana.

Nagradna križanka

SESTAVIL M. HERNEC	VRSTA OBUVALA	ČEPICA	OTDJELE	ŽUPNIK, DUHOVEN	KRATICA MEDNAR. ORGANIZ. ZA DELO	IGRALNA KARTA	STR. GRČ. KRALJ 12 MIKEN
PODROČJE TOD CERKVA OBLASTI ŠKOLA							
SEZNAM, POPIS							
TESTAMENT							
REKA V BURMI				SPOLNOST	"M " PRVA "ČENKA"		

EGIPČANSKI BOG
PLODNOSTI IN
MRTVIH

DALMAT.
E. IME
HOLANDSKI
TOMOŠČAK
ABEL

REKA KI
TEČE SVOJE
KRENOBLE
OD V
CELJU

ZOFA, DIVAN				ELDA VILER		MARIBOR PLANINA, HRIB		OSEBNI ZAJMEK	OKRAŠNI KIPEC AMORJA	TO KOBIL- LARNI ZNAN KRAJ
POKRAJ- NA MED LJUBLJ. IN KRŠKIM				PUJATNO VEJELJAJE- NJE SOPNI PRISEDNIK						
NAS NAJVEČJI TOLOTOK				ETIOPSKI KNEZ MESTO V ROMUNIJ		RODOVNI GEBI PRI INDIJANCIH MESTO V HRV. PODRAN				
ROŽIČ MARJAN		ZBOGOM (SPAN.) AFRIŠKE PTICE			ALKOHOL- PIJAČA MARLB. TEKSTILNA TOVARNA			OTO PEŠTER OSEB. ZAJMEK		
RODEZIJSKI RASISTE. POLITIK SMITH			IVO ANDRIĆ POSUŠENA TRSKA POLENOVA	VIKTOR CAR RIMSKA LJUBLJANA			NEUMNI STEVNIK			
GIBDALIN, JADUTEŠ			IZERTANEC OD LAKOTE LEPOTNA KRALJICA							
GRADIS PULS, BILO	JAPONSKI ADMIR. 12 2. SW. VOJNE DOMBE					DOLINA TOD TRIGLANOM 3DR. TRAV. EASTLINA				
ODSTO- TANJA				OTO ROČKAR NAKILU O VPLIVU OKO NA ŽIVA S.		VRANJI SAMEC VISOKA OKRASNA EASTLINA		MIRAN TEPEŠ	SOVJET. ZAHOVSKI VELE- MOJSTER	GLAVNO MESTO AMJŠKE DRŠAVE
KAZALNI ZAJMEK		BOLGARIKA KRALJEVA DINASTIJA UR. SPIS		DESNI PILITOK DRINE MAŠKO IMO			DOBITEK PRI TOMBOLI EDEN OD SEBILCOV			
IRANSKA DENARNA ENOTA			LADIJSKI TOVELJNIK NOL				RASTLIN. BODICA NADAVI			
DEL FOTO- KAMERE				NOVA VRETA, NOM ODSTANEK				ODBOJKAR SKI KLUB VEHOD		
SLOV. OŠB EA OSKROD E NAFT. DERIVATI				KOSMATA JALA BUDIMP. NOG. KLUB		SLADKOV. RIBA ČAPKOVA DRAMA				
								STEFAN ROJ TOVARNA VOJAKIH LETAL		
SLAVNOST, SNE- ZANOST						UROŠ ZANBEK STREŠEC PUGH KOSKOV		VRTNA LOPA RIBIŠKA MREŽA		
BARŠKI SVET				NEW YORK	KRISTINA Q					LATINSKI VEZNIK
SLOV. PIŠATEL) KERŠNIK										KRAJ UMELIH PRI ST. SLOVANIH
MESTO OB NILU V EGIPTU										SREDOZ. RASTLI- NA

